यांत्रिक सहाय्यक, गट-क स्पर्धा परीक्षा - 2016
परीक्षा दिनांक - 15 जानेवारी, 2017

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.
103053

2017 | **प्रश्नपुस्तिका** | Code : T08

A

मराठी, इंग्रजी, सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन चाचणी आणि विमा संचालनालयांतर्गत माहिती

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 200
एकूण गुण : 400

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **200** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला **4** पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे**. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'सूर्य' समानार्थी शब्द

(1) सविता (2) मनुज

(3) सिंधू (4) नंदन

---

2. विसंगत शब्द कोणता ?

(1) तडित (2) विद्युत

(3) सौदामिनी (4) आकाश

---

3. 'धनुष्य' या शब्दाला समानार्थी नसलेला शब्द सांगा.

(1) चाप (2) कोदंड

(3) तीरकमठा (4) आमोद

---

4. मृत्युवर विजय मिळविणारा

(1) अजिंक्य (2) मृत्युंजय

(3) अजातशत्रू (4) असंभव

---

5. तेलगु भाषिक नसलेला शब्द

(1) अनारसा (2) शिकेकाई

(3) बंडी (4) खलबत्ता

---

6. 'नम्रता' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द

(1) लवचिकता (2) उद्धटपणा

(3) अभागी (4) कमनशिबी

---

7. वाक्यात ज्याच्या विषयी काही सांगितले जाते त्याला ____________ असे म्हणतात.

(1) विधेय (2) उद्देश्य

(3) सुविचार (4) सुभाषित

---

8. 'मधूला आंबा आवडतो' या वाक्यातील 'आंबा' हा शब्द व्याकरणिक दृष्टया काय दर्शवितो ?

(1) क्रियापद (2) धातू (3) कर्ता (4) कर्म

---

9. 'शांतारामने खूप अभ्यास केला, परंतु त्याला परीक्षेत यश मिळाले नाही.' या वाक्यातील 'परंतु' हे कोणते अव्यय म्हणून मराठी व्याकरणात मानले जाते ?

(1) समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्यय
(2) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय
(4) संकेतबोधक उभयान्वयी अव्यय

---

10. संकर प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.

(1) शिकाऱ्याला जंगलात वाघ दिसला.
(2) सचिनने षट्कार मारला.
(3) शिपायाकडून चोर पकडला गेला.
(4) शिक्षक मुलांना शिकवितात.

---

11. आत्मवाचक सर्वनाम असलेले वाक्य ओळखा.

(1) तो आपणहून पोलिसांच्या स्वाधीन झाला.
(2) रायगडमधील दहा विद्यार्थी बोर्डात चमकले.
(3) जो ड्रेस मला हवा तो ड्रेस मला मिळाला.
(4) मुलांनी आपल्या आई-वडिलांशी नम्रतेने वागावे.

---

12. संकेतार्थी वाक्य ओळखा.

(1) भारताने ओलिम्पिक मध्ये चांगले यश मिळविले.
(2) मन लावून अभ्यास करा.
(3) जर अभ्यास चांगला केला तर उत्तम यश मिळेल.
(4) नारायणाने नवा उद्योग सुरू केला.

---

13. केवलवाक्य ओळखा.

(1) पाऊस पडल्यावर अंगण ओलेचिंब झाले.
(2) जेव्हा पाऊस पडला तेव्हा अंगण ओलेचिंब झाले.
(3) पाऊस पडला आणि अंगण ओलेचिंब झाले.
(4) पाऊस येईल तेव्हा अंगण ओलेचिंब होईल.

---

14. ***अयोग्य*** वाक्य ओळखा.

(1) विना सहकार नही उद्धार ।
(2) रात्रीच्या गर्भात असे उद्याचा वर्तमान ।
(3) नरेचि केला हीन किती नर ।
(4) विद्या विनयेन शोभते ।

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

15. 'पूर्वरूप संधी' चे उदाहरण ओळखा.

(1) घामोळे (2) मनस्ताप

(3) खिडकीत (4) निस्तेज

---

16. आपल्या तोंडावाटे निघणाऱ्या मूलध्वनींना ____________ असे म्हणतात.

(1) व्यंजन (2) वर्ण

(3) स्वर (4) वाक्य

---

17. जोडाक्षरात क्रमाने प्रथम येणारे ____________ हे अपूर्ण उच्चारले जाते.

(1) व्यंजन (2) स्वर

(3) साधित (4) वाक्य

---

18. मराठी शब्दातील अकारान्तपूर्वीचे इ-कार व उ-कार ____________ असतात.

(1) ऱ्हस्व (2) दीर्घ

(3) अनुस्वारीत (4) उकारान्त

---

19. गट 1 मध्ये क्रियापदांचे प्रकार व गट 2 मध्ये त्यांची वैशिष्ट्ये दिलेली आहेत.

	गट 1		*गट 2*
अ.	सकर्मक क्रियापद	I.	कर्माची जरूरी नसते
ब.	अकर्मक क्रियापद	II.	कर्त्याला क्रिया करणे शक्य असते
क.	प्रयोजक क्रियापद	III.	कर्माची जरूरी असते
ड.	शक्य क्रियापद	IV.	क्रिया दुसऱ्याकडून करवून घेणे

वरील जोड्यांच्या उत्तरासाठी योग्य तो पर्याय लिहा.

	अ	ब	क	ड
(1)	III	II	IV	I
(2)	III	I	IV	II
(3)	III	I	II	IV
(4)	III	II	I	IV

20. ‘वर्गात विनोद नेहमी दांडगाई करतो’ या वाक्यातील भाववाचक नाम ओळखा.

(1) वर्ग
(2) विनोद
(3) नेहमी
(4) दांडगाई

21. च्, छ्, ज्, झ्, ही व्यंजने कोणती ?

(1) दन्ततालव्य
(2) कंठतालव्य
(3) दंतौष्ठय
(4) कंठौष्ठय

22. ‘सुधा निबंध लिहीत राहील’ काळ ओळखा.

(1) अपूर्ण भविष्यकाळ
(2) रीती भविष्यकाळ
(3) साधा भविष्यकाळ
(4) पूर्ण भविष्यकाळ

23. न्यायाधीशाकडून दंड आकारण्यात आला. प्रयोग ओळखा.

(1) प्रधान कर्तृक कर्मणी प्रयोग
(2) शक्य कर्मणी प्रयोग
(3) समापन कर्मणी प्रयोग
(4) नवीन कर्मणी प्रयोग

24. शुद्ध शब्द ओळखा.

(1) आर्शीवाद
(2) दिपावली
(3) पौराणिक
(4) सांसारिक

25. ‘पावक’ या शब्दाचा पुढीलपैकी कोणता शब्द समानार्थी ***नाही*** ?

(1) पल्लव
(2) वन्ही
(3) अनल
(4) अग्नी

26. एकवचनात व अनेक वचनात सारखीच राहणारी नामांची रूपे कोणती ?

(1) पुस्तक, पाटी, वही, खड्डा
(2) धर्म, शाळा, दगड, देव
(3) धोंडा, इमारत, अंगठा, बोट
(4) सायकल, मोटार, विमान, गाडी

27. योग्य विधानाचा पर्याय लिहा.

(1) आर्या मात्रावृत्तात एकूण 30 मात्रा असतात.
(2) अक्षर गणवृत्तात 12 गण असतात.
(3) मुक्तछंदात यमकाचे बंधन असते.
(4) गुरुअक्षराची एक मात्रा समजतात.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

28. पोर्तुगीज शब्द ओळखा.

(1) तंबाखू (2) मालक

(3) कामगार (4) टेबल

---

29. 'देवाने मला खूप काही दिलेले आहे' या वाक्यातील 'देवाने' या शब्दात कोणता विभक्ती प्रत्यय आलेला आहे ?

(1) प्रथमा (2) द्वितीया

(3) तृतीया (4) चतुर्थी

---

30. सप्तमी विभक्तीचे प्रत्यय ओळखा.

(1) स, ला, ते (2) ने, शी, ऐ

(3) त, ई, आ (4) चा, ची, चे

---

31. 'स्वत:साठी जगलास तर मेलास आणि दुसऱ्यासाठी मेलास तर तू खऱ्या अर्थाने जगलास !' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे उदाहरण आहे ?

(1) व्याजस्तुती अलंकार (2) अन्योक्ती अलंकार

(3) भ्रांतिमान अलंकार (4) विरोधाभास अलंकार

---

32. समान अर्थ असणारी वाक्प्रचाराची जोडी कोणती ?

(1) 'ग' ची बाधा होणे — दाती तृण धरणे

(2) कानोसा घेणे — कान फुंकणे

(3) कान निवणे — कान उघाडणी करणे

(4) डोळेझाक करणे — कानाडोळा करणे

---

33. काव्यपंक्ती पूर्ण करा.

"सुख पाहता जवा पाडे । दु:ख __________ ।।"

(1) ढगाएवढे (2) पर्वताएवढे

(3) जिवाएवढे (4) जिराएवढे

---

34. बापूमामांकडून झालेली सर्वात मोठी चूक अलकामामींनी कडक शब्दात स्पष्टपणे मामांच्या लक्षात आणून दिली. या दृष्टान्तासाठी लागू होणारा वाक्प्रचार ओळखा.

(1) डोळे पांढरे होणे (2) डोळयात अंजन घालणे

(3) डोळयात धूळ फेकणे (4) डोळेझाक करणे

35. कालवाचक क्रिया विशेषणाचे उदाहरण ओळखा.

(1) मी तुला अनेकदा मदत केली आहे
(2) फुलराणी हिरव्यागार गालिच्यावर खेळत होती
(3) नदीच्या पलीकडे देवीचे मंदिर आहे
(4) काल अचानक मोठा पाऊस आला

---

36. 'मनात मांडे पदरात धोंडे' या म्हणीचा योग्य अर्थ ओळखा.

(1) ओठात एक पोटात एक
(2) केवल मनोराज्यात मग्न असणे
(3) काम करून दु:ख
(4) मन थाऱ्यावर नसणे

37.

	'अ' गट *समास*		*'ब' गट* *उदाहरणे*
अ.	कर्मधारय समास	I.	रामकृष्ण, भीमार्जुन, मायबाप
ब.	द्विगू समास	II.	कांदापोहे, साखरभात, पावभाजी
क.	मध्यमपदलोपी समास	III.	त्रिभुवन, चौघडी, पंचपाळ
ड.	इतरेतर द्वंद्व समास	IV.	परमेश्वर, रक्तचंदन, नृसिंह

उत्तरासाठी योग्य पर्याय निवडा.

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	I	III	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	I	II	III

---

38. मराठीत मूळ सर्वनामे __________ आहेत.

(1) सात
(2) नऊ
(3) आठ
(4) चार

---

39. संस्कृतातील काही शब्द मराठीत जसेच्या तसे आलेत. त्यांना __________ शब्द म्हणतात.

(1) तत्सम
(2) तद्भव
(3) देशी
(4) परभाषिय

40. इंग्रजी भाषेतील नसलेला शब्द

(1) ऑफिस (2) साहेब

(3) डॉक्टर (4) स्टेशन

---

41. शाब्बास, भले, वाहवा – ही कोणती केवलप्रयोगी अव्यये आहेत ?

(1) संमतीदर्शक (2) आश्चर्यकारक

(3) हर्षदर्शक (4) प्रशंसादर्शक

---

42. रामूदादाच्या आयुष्यात सतत एकामागून एक संकटे येतच राहिली. या दृष्टान्तासाठी योग्य त्या म्हणीचा पर्याय लिहा.

(1) दात आहेत पण चणे नाहीत

(2) इकडे आड तिकडे विहीर

(3) एकादशीच्या घरी शिवरात्र येणे

(4) तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार

---

43. हा शर्ट मी तुझ्यासाठी अंदाजानं आणलाय, पण सुदैवाने तो तुला <u>अगदी छान बसला आहे</u>. अधोरेखित शब्दांसाठी वाक्प्रचार ओळखा.

(1) अंगाला होणे (2) अंगी लागणे

(3) अंगात मुरणे (4) अंगावर येणे

---

44. 'आक्काबाईचा फेरा येणे' – या वाक्प्रचाराचा अर्थ सांगा.

(1) कामात विघ्न येणे (2) गरिबी येणे

(3) अवदसा आठवणे (4) तापाची साथ येणे

---

45. 'डोळयात तेल आणि कानात फुंकर' या म्हणीशी समानार्थी म्हण ओळखा.

(1) आग सोमेश्वरी अन् बंब रामेश्वरी

(2) काखेत कळसा अन् गावाला वळसा

(3) चोराच्या उलट्या बोंबा

(4) पालथ्या घड्यावर पाणी

पुढील उतारावाचून त्यावर आधारित 46 ते 50 प्रश्नांची उत्तरे द्या.

समाज ही एक रचना व व्यवस्था असते. एका अंगाने पाहिल्यास व्यक्तिमधील संबंधाची विशिष्ट ठेवणीची वीण म्हणजे समाज; अशीही व्याख्या करता येईल समाजाची धारणा ही गुंतागुंतीची गोष्ट आहे. ती केवल हौसमौजेची गोष्ट नसते. ती केवल व्यक्तिंच्या इच्छेअनिच्छेवर सोडून देता येईल अशी गोष्ट नसते. समाजाची धारणा व्हावयाची तर अनेकाअनेक भूमिका बऱ्यापैकी नीटपणे व अपक्षेप्रमाणे रीतीनुसार पार पाडल्या जाणे आवश्यक असते. कर्तव्यांची पूर्तता करावी लागते. जवाबदाऱ्या पार पाडाव्या लागतात. पेलत नसला तरी भार उचलावा लागतो वगैरे जगण्याच्या भूमिका पार पाडण्याच्या ओघात जुळून येणारे संबंध आणि नाती ही सर्वच वा नेहमी सुख, समाधान शांती यांचा अनुभव देणारी असत नाहीत. ती मन:स्ताप निर्माण करणारी, शरीर, मन यांच्यावर ताण उत्पन्न करणारी असतात.

संबंध/नाती यांचे जाळे ही माणसाची स्वाभाविक स्थिती असते. संबंधांमधून माणसाला माणूसपण प्राप्त होत असले तरी, संबंध जोपासत जगणे ही काहीवेळा तारेवरची कसरतही असते. वा सुळावरची पोळी असते. थोडक्यात, एका ना एका समाजातच माणूसपण प्राप्त होते ते सामान्यत: कष्टसाध्यच असते. असेलच तर काही विरळ अपवाद वगळता, प्रत्येक व्यक्तिच्या ही गोष्ट अनुभवाची असल्याने ही गोष्ट पटवून देत बसण्याची गरज नाही. संबंध/नाती यांचे आपण स्थूलमानाने दुहेरी वर्गीकरण करु शकतो, काही संबंध असे असतात की जे निभावून नेतांना शक्ती खर्ची पडते, तर काही संबंध असे असतात की जे माणसाला बळ देतात. अनेक संबंध असे असतात की ज्यांना ही दोन्ही अंगे असतात. अशी क्वचितच माणसे असतील, ज्यांना कोणत्याच दुसऱ्या माणसाचा आधार लागत नाही. वा नात्यांमधून मिळणाऱ्या बळाचीही गरज नसते. जे सर्व प्रकारचे शक्तिक्षय घडवून आणणारे संबंध केवळ आंतरिक बळावर पेलतात. ज्यांच्या अंतर्यामी उर्जेचा असा एक अखंड झरा असतो जो पुरून उरतो. भगवान गौतम बुद्धांसारखी अगदी विरळ का होईना, पण अशी माणसे असतात हे मात्र ध्यानात ठेवावयास हवे.

---

46. माणसाची तारेवरची कसरत कोणती ?

(1) माणूसपण जपणे (2) संबंध जपणे
(3) संबंध जोपासत जगणे (4) माणूस म्हणून जगणे

---

47. कोणती गोष्ट कष्टसाध्य आहे ?

(1) संबंध जपणे (2) संबंध जोपासत जगणे
(3) माणूसपण प्राप्त होणे (4) इतरांना बळ देणे

---

48. समाजातील विरळ माणसांची लक्षणे कोणती ?

(1) समाजात शक्तिक्षय घडवून आणतात (2) दुसऱ्याचा आधार स्वीकारत नाही
(3) नात्यांमधून बळ घेतात (4) अंतर्यामी उर्जेचा अखंड झरा असतो

---

49. "अतिशय अवघड काम" यासाठी कोणता अलंकारिक शब्द आला आहे ?

(1) मांजराच्या गळयातील घंटा (2) तारेवरची कसरत
(3) सुळावरची पोळी (4) पर्याय (2) व (3) योग्य

---

50. उताऱ्यातून प्रामुख्याने कशाची माहिती मिळते ?

(1) नातेसंबंध (2) अंतर्यामी उर्जा (3) अनुभवाची गोष्ट (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. Give the meaning of the following idiom :

Grease somebody's palm

(1) To put grease on the palm

(2) To tell somebody's future by reading lines on the palm

(3) To bribe

(4) To make the palm dirty

---

52. What is the meaning of the idiom 'in a nutshell' ?

(1) In brief (2) In a shell

(3) In a nut (4) In nuts and shells

---

53. Fill in the blank with the correct option from those given below :

He believed in the happiness of his ___________.

(1) subject (2) subjugation

(3) subjects (4) subjection

---

54. What does the underlined word in the following sentence mean ?

The child tried to hit a bat with his bat ?

(1) A bird

(2) A mammal that flies

(3) A wooden object used in cricket

(4) A creature

---

55. Identify the Mood.

If it rains, I shall stay at home.

(1) Indicative Mood (2) Imperative Mood

(3) Subjective Mood (4) None of the above

---

56. What is the correct alternative for the underlined phrase in the following sentence ?

The stains on the clothes cannot be washed out.

(1) indelible (2) illegible

(3) irreparable (4) incurable

57. Choose the correct synonym for the underlined word in the following sentence :

He is a cruel tyrant.

(1) despot (2) monarch (3) ruler (4) king

58. Which of the following is the synonym of the word 'cunning' ?

(1) intelligent (2) crafty (3) bright (4) clever

59. Substitute the underlined phrase with an appropriate word from those given below :

God is all powerful.

(1) omniscient (2) omnipresent
(3) omnipotent (4) None of the above

60. Use an appropriate word for the phrase given below :

Government by one person with unlimited power

(1) Bureaucracy (2) Democracy
(3) Autocracy (4) None of the above

61. Use suitable tense of the word given in the brackets.

The American President ________ in India tomorrow for a two-day state visit. (arrive)

(1) arrives (2) will arrive
(3) going to arrive (4) will be arriving

62. Pick out an adverb of time to fill in the blank in the following sentence :

I have heard this ___________ .

(1) here (2) clearly (3) twice (4) before

63. Pick out the correct direct speech of the following sentence in indirect speech :

He called upon Heaven to witness his resolve never to steal again.

(1) "So helps me Heaven !" he cried, "I will never steal again."
(2) "So Heaven helped me!" cried he, "I will never steal again."
(3) "So helped me Heaven !" he cried, "I will never steal again."
(4) "So help me Heaven !" he cried, "I will never steal again."

64. Pick out the correct tag that can be added to the following sentence to make it a tag question :

Well, we need a menu first.

(1) Can't we ? (2) Don't we ?

(3) Do we ? (4) Have we ?

---

65. We must endure what we cannot cure.

Identify the correct passive voice of the sentence.

(1) We must endure what can't be cured.

(2) We must be endured what we can't cure.

(3) What cannot be cured must be endured.

(4) What we can't cure must be endured.

---

66. Pick out the correct alternative to fill in the blank in the following sentence :

We recommended that the subscription ____________ to ten rupees.

(1) was increased

(2) be increased

(3) would be increased

(4) could be increased

---

67. Pick out the verb that would appear in the indirect speech of the following sentence :

Alice said, "How clever I am !"

(1) exclaimed (2) asked

(3) requested (4) ordered

---

68. Pick out the correct indirect speech of the following sentence :

He said to him, "Please wait here till I return."

(1) He requested him to wait there till he would return.

(2) He requested him to wait there till he will return.

(3) He requested him to wait there till he returned.

(4) He requested him to wait there till he had returned.

69. Pick out the correct conditional sentence based on the following sentences :
It is not likely that you will study hard. So you are not likely to get a first class.

(1) If you studied hard, you would get a first class.
(2) If you will study hard, you would get a first class.
(3) If you study hard, you would get a first class.
(4) If you study hard, you will get a first class.

---

70. Choose the correct sentence/s.

a. You will have dinner with me tomorrow ?
b. You will add up these figures for me ?
c. You would find out when the train leaves ?

(1) Only a (2) a and b
(3) b and c (4) None of the above

---

71. Choose the correct sentence/s in indirect speech.

a. Prasad asked Nirupam whether he had caught anything.
b. Prasad asks Nirupam whether he could caught anything.
c. Prasad asked Nirupam whether he was caught anything.

(1) Only a (2) Only b (3) Only c (4) a and b

---

72. Which of the following is ***not***/are ***not*** complex sentence/s ?

a. She felt sorry for her aunt when she read her letter.
b. A quick-witted dealer bought the car that I wanted.
c. Her tired eyes made her head ache.

(1) Only a (2) a and b (3) Only c (4) b and c

---

73. Choose the correct sentence/s with correct verb phrases.

a. Jobs are hard to come by.
b. I think I'm coming up with a cold.
c. Come to think of it, I must write to thank him.

(1) a and b (2) a and c (3) b and c (4) Only c

---

74. Find out the correct sentence of present perfect continuous tense.

(1) I have been waiting for guests since morning.

(2) I had been waiting for guests since morning.

(3) I had being waiting for guests since morning.

(4) I has been waiting for guests since morning.

---

75. Choose the word from the following that is most nearly opposite in meaning of the word 'ample' :

(1) Insufficient (2) Sufficient

(3) Enough (4) Satisfactory

---

76. Fill in the blank with the appropriate word.

Do not cry _______ spilt milk.

(1) over (2) under (3) below (4) above

---

77. Recognise the type of the following sentence :

It feels like ages since I was last here.

(1) Compound (2) Simple

(3) Complex (4) Compound-complex

---

78. Choose the correct passive form of the following sentence from the alternatives given below :

Did somebody clean this room yesterday ?

(1) Was this room cleaned yesterday ?

(2) Is this room cleaned yesterday by somebody ?

(3) Had this room been cleaned by somebody ?

(4) Has this room been cleaned ?

---

79. Choose the correct alternative for 'imaginary/hypothetical condition'.

(1) If you went to London, you might see the Queen.

(2) If you go to London, you may see the Queen.

(3) Had you gone to London, you might have seen the Queen.

(4) If you will go to London, you may see the Queen.

80. Which of the following options is the correct form of reported speech of the sentence given below ?

Jackie said to me, "Please don't tell anybody what happened ?"

(1) Jackie told me not to tell anybody what happened.

(2) Jackie said to me not to tell anybody what happened.

(3) Jackie asked me not to tell anybody what happened.

(4) Jackie requested me not to tell anybody what had happened.

---

81. What meaning does the underlined 'modal' express ?

I am so tired, that I could sleep for a week.

(1) Hypothetical possibility

(2) Certainty

(3) Probability

(4) Possibility

---

82. The following sentence is ungrammatical. Choose the correct grammatical form from the options given below :

For sale, a grand piano belonging to a foreign diplomat leaving India with carved legs.

(1) A grand piano belonging to a foreign diplomat with carved legs leaving India is for sale.

(2) A foreign diplomat with carved legs and a grand piano leaving India is for sale.

(3) A grand piano belonging to a foreign diplomat leaving India with carved legs is for sale.

(4) A grand piano with carved legs belonging to a foreign diplomat leaving India is for sale.

---

83. Choose the alternative which best expresses the meaning of the idiom underlined.

One should not look a gift horse in the mouth as it is given out of love and regards.

(1) Be fastidious

(2) Examine a gift carefully

(3) Criticize a gift

(4) Suspect about the gift

---

84. Identify the type of the clause in the following sentence.

The girl who stood first in the class lived in a hut.

(1) Noun clause (2) Adjective clause

(3) Adverb clause of place (4) Adverb clause of reason

---

85. Identify the correct sentence.

(1) Not only he writes dramas but acts in them also.

(2) He writes not only dramas but also acts in them.

(3) He not only writes dramas but also acts in them.

(4) Not only he writes dramas but also acts in them.

---

86. Pick out the most effective word to complete the sentence meaningfully.

The old man was crushed _______ the car.

(1) below (2) beneath (3) under (4) to

---

87. Identify the type of pronoun underlined.

I have completed it <u>myself</u>.

(1) Distributive (2) Emphatic (3) Reflexive (4) Relative

---

88. Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully.

You ________ a lot of time for social work recently.

(1) have spent (2) spend

(3) spent (4) have been spent

---

89. Change the voice of the following sentence.

The guard refused him admittance.

(1) Admittance was refused to him by the guard.

(2) He refused admittance by the guard.

(3) Admittance is refused to him by the guard.

(4) None of the above

---

90. Identify the type of clause in the following sentence.

Forgive us as we forgive our enemies.

(1) Adverb clause (2) Adjective clause

(3) Noun clause (4) None of the above

91. Change the following sentence into interrogative sentence :

He always wears black shoes.

(1) Do he always wears black shoes ?
(2) Does he wear always black shoes ?
(3) Did he wear always black shoes ?
(4) Didn't he always wore black shoes ?

---

92. Change the following sentence into positive degree :

Honey is sweeter than cane sugar.

(1) Honey is as sweet as cane sugar.
(2) Honey is so sweet as cane sugar.
(3) Cane sugar is not as sweet as honey.
(4) Cane sugar is as sweet as honey.

---

93. Rewrite the following sentence using 'Unless' :

We will not go on our planned picnic if the weather is not fine.

(1) Unless we will not go on our planned picnic, the weather is not fine.
(2) We will not go on our planned picnic, unless the weather is not fine.
(3) Unless the weather is fine, we will not go on our planned picnic.
(4) Unless the weather is not fine, we will not go on our picnic planned.

---

94. Use 'If' in the following sentence.

Unless you read newspapers you will not improve your general knowledge.

(1) If not you read newspapers, you will not improve your general knowledge.
(2) If you not read newspapers, you will not improve your general knowledge.
(3) If you do not read newspapers, you will not improve your general knowledge.
(4) If you did not read newspapers, you will not improve your general knowledge.

---

95. Choose the correct verb form from the given options.

Don't disturb me. I _______ my homework.

(1) do (2) did
(3) am doing (4) have done

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Read the passage carefully and answer briefly the questions (Q. 96 to 100) appended below :

People talk of memorials to him in statues of bronze or marble or pillars and thus they mock him and belie his message. What tribute shall we pay to him that he would have appreciated ? He has shown us the way to live and the way to die and if we have not understood that lesson, it would be better that we raised no memorial to him, for the only fit memorial is to follow reverently in the path he showed us and to do our duty in life and in death.

He was a Hindu and an Indian, the greatest in many generations, and he was proud of being a Hindu and an Indian. To him India was dear, because she had represented throughout the ages certain immutable truths. But though he was intensely religious and came to be called the Father of the Nation which he had liberated, yet no narrow religious or national bonds confined his spirit. And so he became the great internationalist, believing in the essential unity of man, the underlying unity of all religions, and the needs of humanity, and more specially devoting himself to the service of the poor, the distressed and the oppressed millions everywhere.

His death brought more tributes than have been paid at the passing of any other human being in history. Perhaps what would have pleased him best was the spontaneous tributes that came from the people of Pakistan. On the morrow of the tragedy, all of us forgot for a while the bitterness that had crept in, the estrangement and conflict of these past months and Gandhiji stood out as the beloved champion and leader of the people of India, as it was before partition cut up this living nation.

What was his great power over the mind and heart of man due to ? Even we realize, that his dominating passion was truth. That truth led him to proclaim without ceasing that good ends can never be attained by evil methods, that the end itself is distorted if the method pursued is bad. That truth led him to confess publicly whenever he thought he had made a mistake — Himalayan errors, he called some of his own mistakes. That truth led him to fight evil and untruth wherever he found them, regardless of the consequences. That truth made the service of the poor and the dispossessed the passion of his life, for where there is inequality and discrimination and suppression there is injustice and evil and untruth. And thus he became the beloved of all those who have suffered from social and political evils, and the great representative of humanity as it should be. Because of that truth in him wherever he sat became a temple and where he trod was hallowed ground.

96. About whom is the passage written ?

(1) Mahatma Gandhi

(2) Pandit Nehru

(3) A Hindu

(4) People of Pakistan

---

97. Why does Nehru make the difference about being a Hindu and an Indian ?

(1) Being a Hindu is following only a narrow religious bond and being an Indian is believing in unity of all religions.

(2) Being a Hindu is being a liberal and being an Indian is being narrow-minded.

(3) Being a Hindu is being a patriot and being an Indian is being a non-believer in any religion.

(4) None of the above

---

98. What great lesson did this great man show us for life ?

(1) Truth, humanity and service of the poor

(2) Non-violence, political tactics and service of the few

(3) Patriotism, religious truths and service to leaders

(4) Way to live and way to die

---

99. Mention some of the virtues of the great internationalist.

(1) Service to the poor, the distressed and passion for truth

(2) Strength, non-violence and service to the few

(3) Religious beliefs, able leadership and service of the nation

(4) None of the above

---

100. Nehru seems to suggest that his hero was "the beloved champion and leader of the people of India" only before the partition of Pakistan and India. Do you agree ?

(1) Yes

(2) No

(3) Cannot say

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

101. देवेन्द्र झाझरिया नुकतेच बातम्या मध्ये होते. त्यांच्या बाबत काय खरे ***नाही*** ?

(1) त्यांनी पॅरा-लिम्पिक, 2016 मध्ये भालाफेकमध्ये सुवर्णपदक प्राप्त केले.

(2) त्यांनी पॅरा-लिम्पिक, 2004 मध्ये भालाफेकमध्ये सुवर्णपदक प्राप्त केले.

(3) त्यांनी 2004 मध्ये अर्जुन पुरस्कार प्राप्त केला.

(4) त्यांनी 2015 मध्ये पद्म श्री पुरस्कार प्राप्त केला.

Devendra Jhajharia was recently in news. What is ***not*** true about him ?

(1) He won a gold medal in Javelin throw in Paralympics, 2016.

(2) He won a gold medal in Javelin throw in Paralympics, 2004.

(3) He received the Arjuna Award in 2004.

(4) He achieved Padma Shri Award in 2015.

---

102. 2016 चा सी.एन.आर. राव पुरस्कार कोणी प्राप्त केला ?

(1) डॉ. सी.व्ही. रामण्णा

(2) डॉ. चंद्र प्रकाश

(3) डी. सुब्बाराव

(4) डॉ. आर.व्ही. प्रसाद

Who received the C.N.R. Rao Award, 2016 ?

(1) Dr. C.V. Ramanna

(2) Dr. Chandra Prakash

(3) D. Subbarao

(4) Dr. R.V. Prasad

---

103. 'हू मुव्हड माय इंटरेस्ट रेट' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे ?

(1) रघुराम राजन

(2) उर्जित पटेल

(3) डी. सुब्बाराव

(4) पी. चिदंबरम

Who wrote the book 'Who Moved My Interest Rate ?'

(1) Raghuram Rajan

(2) Urjit Patel

(3) D. Subbarao

(4) P. Chidambaram

104. योग्य कथन/कथने ओळखा :

अ. जुआन मॅन्युअल सँटोस हे कोलंबियाचे अध्यक्ष आहे.

ब. जुआन मॅन्युअल सँटोस यांनी 2016 मध्ये शांततेचे नोबेल पारितोषिक प्राप्त केले.

(1) कथन अ

(2) कथन ब

(3) दोन्ही कथने अ आणि ब बरोबर आहे

(4) दोन्ही कथने अ आणि ब चुकीचे आहे

Select the correct statement/s :

a. Juan Manuel Santos is the President of Colombia.

b. Juan Manuel Santos won the Nobel Peace Prize, 2016.

(1) Statement a

(2) Statement b

(3) Both statements a and b are correct

(4) Both statements a and b are incorrect

---

105. जोड्या लावा :

	'अ'		'ब'
अ.	रजत चौहान	I.	हॉकी
ब.	सुब्रता पॉल	II.	फुटबॉल
क.	शिवा थापा	III.	तिरंदाजी
ड.	व्ही.आर. रघुनाथ	IV.	बॉक्सिंग

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	III	II	I
(2)	III	II	IV	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	I	II

Match the pairs :

	'A'		'B'
a.	Rajat Chauhan	I.	Hockey
b.	Subrata Paul	II.	Football
c.	Shiva Thapa	III.	Archery
d.	V.R. Raghunath	IV.	Boxing

	a	b	c	d
(1)	IV	III	II	I
(2)	III	II	IV	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	I	II

106. बराक ओबामा यांनी कोणते ग्रंथ लिहिले आहे ?

अ. ड्रीम्स फ्रॉम माय फादर

ब. ड्रीम्स कम्स ट्रू

क. ऑफ दि आय सिंग

ड. द ओडेसिटी ऑफ होप

(1) फक्त अ, ब आणि क

(2) फक्त अ, क आणि ड

(3) फक्त ब, क आणि ड

(4) फक्त अ, ब आणि ड

Which books are written by Barack Obama ?

a. Dreams From My Father

b. Dreams Comes True

c. Of Thee I Sing

d. The Audacity of Hope

(1) Only a, b and c

(2) Only a, c and d

(3) Only b, c and d

(4) Only a, b and d

---

107. संयुक्त राष्ट्राने तयार केलेल्या जागतिक नाविन्य निर्देशांक, 2016 मध्ये भारताचे स्थान कोणते आहे ?

(1) 65वे

(2) 66वे

(3) 67वे

(4) 68वे

In which place does India stand in the Global Innovation Index, 2016 created by the United Nations ?

(1) 65th

(2) 66th

(3) 67th

(4) 68th

108. जोड्या लावा :

	'अ'		'ब'
अ.	पद्म विभूषण	I.	अमलेंदू कृष्णा
ब.	पद्म भूषण	II.	राम सुतार
क.	पद्म श्री	III.	अविनाश दीक्षित
ड.	रामानुजन पुरस्कार	IV.	मधुर भांडारकर

	अ	ब	क	ड
(1)	III	II	IV	I
(2)	II	III	IV	I
(3)	IV	II	III	I
(4)	I	II	IV	III

Match the pairs :

	'A'		'B'
a.	Padma Vibhushan	I.	Amalendu Krishna
b.	Padma Bhushan	II.	Ram Sutar
c.	Padma Shri	III.	Avinash Dikshit
d.	Ramanujan Award	IV.	Madhur Bhandarkar

	a	b	c	d
(1)	III	II	IV	I
(2)	II	III	IV	I
(3)	IV	II	III	I
(4)	I	II	IV	III

---

109. योग्य कथने ओळखा : (कोपा अमेरिका फुटबॉल स्पर्धा, 2016)

अ. ॲलेक्सिस सांचेझ याने गोल्डन बॉल पुरस्कार जिंकला.

ब. एडुआर्डो व्हॅर्गेस याने गोल्डन बुट पुरस्कार जिंकला.

क. लुकास बिग्लिआ याने गोल्डन ग्लोव्हज पुरस्कार जिंकला.

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ आणि क

(3) फक्त ब आणि क (4) वरीलपैकी सर्व

Select the correct statements : (Copa America Football Competition, 2016)

a. Alexis Sanchez won the Golden Ball Award.

b. Eduardo Vargas won the Golden Boot Award.

c. Lukas Biglia won the Golden Gloves Award.

(1) Only a and b (2) Only a and c

(3) Only b and c (4) All of the above

---

110. खालीलपैकी 'किमान रोख चलन' (less-cash) वापरणारा प्रथम स्थानी देश कोणता ?

(1) डेन्मार्क (2) स्वीडन (3) स्वित्झर्लंड (4) फिनलंड

Which one of the following countries is the first in using less- cash (cash-less) currency ?

(1) Denmark (2) Sweden (3) Switzerland (4) Finland

---

111. नीति आयोगाने नुकतीच 'कृषी व्यापार आणि शेतकरी मैत्री सुधारणा सूची' (दर्शक) (Agriculture Marketing and Farmer Friendly Reforms Index) तयार केली आहे. कोणत्या राज्याने विविध सुधारणांच्या अंमलबजावणीमध्ये प्रथम स्थान प्राप्त केले आहे ?

(1) महाराष्ट्र (2) मध्य प्रदेश

(3) गुजरात (4) राजस्थान

Recently, NITI Aayog has prepared 'Agriculture Marketing and Farmer Friendly Reforms Index'. Which State has achieved the first rank in the implementation of various reforms ?

(1) Maharashtra (2) Madhya Pradesh

(3) Gujarat (4) Rajasthan

---

112. खालीलपैकी कोणता देश 'बिमस्टेक' (BIMSTEC) चा सदस्य ***नाही*** (द बे ऑफ बंगाल इनिशियेटिव फॉर मल्टि-सेक्टोरल टेक्निकल एंड इकोनोमिक कॉऑपरेशन) ?

(1) थायलंड (2) कंबोडिया (3) नेपाळ (4) म्यानमार

Which one of the following countries is ***not*** a member of 'BIMSTEC' (The Bay of Bengal Initative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) ?

(1) Thailand (2) Cambodia (3) Nepal (4) Myanmar

---

113. 'कमॉव्ह-226 टी' (Kamov-226 T) बाबत खालीलपैकी कोणते विधान ***चूकीचे*** आहे ?

अ. नुकताच भारत आणि रशियाने 'कमॉव्ह-226 टी' हेलिकॉप्टर्स संयुक्तपणे उत्पादित करण्याचा करार केला आहे.

ब. 'कमॉव्ह-226 टी' ही चित्ता आणि चेतक हेलिकॉप्टर्सची जागा घेतील.

क. कमॉव्ह हे दोन इंजिन असलेले लहान हेलिकॉप्टर आहे.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) फक्त क (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which one of the following statements about 'Kamov-226 T' is ***incorrect*** ?

a. Recently, India and Russia signed a deal to jointly produce Kamov-226 T helicopters.

b. Kamov-226 T will replace Cheetah and Chetak choppers.

c. Kamov is a small, twin engine helicopter.

(1) Only a (2) Only b

(3) Only c (4) None of the above

114. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. रिपब्लीकन पक्षाचे उमेदवार डोनाल्ड ट्रम्फ यांनी पुरेशा फरकाने अमेरीकन अध्यक्षपदाची निवडणूक जिंकली आहे.

ब. त्यांनी 1968 मध्ये पेनसिल्व्हानिया विद्यापीठाची अर्थशास्त्राची पदवी प्राप्त केली आहे.

क. ते आतापर्यंतचे अध्यक्षपद धारण करणारे वयोवृद्ध व्यक्ति आहेत.

ड. ते अमेरीकेचे 47वे अध्यक्ष आहेत.

वरीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

Consider the following statements :

a. Donald Trump, a Republican candidate wins the U.S. Presidential election by sufficient margin.

b. He received a Bachelor's degree in Economics from the University of Pennsylvania in 1968.

c. He is the second oldest person to ever assume the Presidency.

d. He is the 47th President of the U.S.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) a, b, c and d

115. 'नोबेल पारितोषिके – 2016' बाबत जोड्या लावा :

अ.	शांतता	I.	जुआन मॅन्युअल सँटोस
ब.	साहित्य	II.	योशिनोरी ओहसूमी
क.	वैधक	III.	ऑलिव्हर हार्ट, बेंग्ट् हॉल्मस्ट्रॉम
ड.	अर्थशास्त्र	IV.	बॉब डिलन

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	I	IV	II	III
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	II	III	I

Match the pairs about 'Nobel Prizes – 2016' :

a.	Peace	I.	Juan Manuel Santos
b.	Literature	II.	Yoshinori Ohsumi
c.	Medicine	III.	Oliver Hart, Bengt Holmstrom
d.	Economics	IV.	Bob Dylan

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	I	IV	II	III
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	II	III	I

116. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर ***नाही*** ?

(1) पी.व्ही. सिंधू ही ऑलिम्पिक मध्ये रौप्य पदक जिंकणारी पहिली भारतीय महिला ठरली आहे.

(2) पी.व्ही. सिंधू भारतासाठी ऑलिम्पिक पदक जिंकणारी सर्वात लहान वयाची खेळाडू ठरली आहे.

(3) साक्षी मलिक ही भारतीयांमधून ऑलिम्पिक पदक जिंकणारी सहावी महिला खेळाडू ठरली आहे.

(4) साक्षी मलिक ही कुस्तीमध्ये ऑलिम्पिक पदक जिंकणारी पहिली भारतीय महिला ठरली आहे.

Which one of the following statements is ***not*** correct ?

(1) P.V. Sindhu became India's first woman to win an Olympic silver medal.

(2) P.V. Sindhu became the youngest player to win an Olympic medal for India.

(3) Sakshi Malik became the sixth woman athlete from India to win an Olympic medal.

(4) Sakshi Malik became India's first woman to win an Olympic medal in Wrestling.

---

117. बराक-8 बाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. डी.आर.डी.ओ. आणि इस्राईल यांनी विकसित केलेले अत्याधुनिक क्षेपणास्त्र.

ब. बराक-8 हे जमिनीवरून जमिनीवर मारा करणारे लांब पल्ल्याचे क्षेपणास्त्र.

(1) विधान अ बरोबर आहे
(2) विधान ब बरोबर आहे
(3) दोन्हीही विधाने बरोबर आहेत
(4) दोन्हीही विधाने चूकीची आहेत

Consider the following statements about Barak-8 :

a. Advanced missile developed by DRDO and Israel.

b. Barak-8 is a long range surface-to-surface missile.

(1) Statement a is correct
(2) Statement b is correct
(3) Both the statements are correct
(4) Both the statements are incorrect

---

118. 1 एप्रिल, 2016 रोजी महाराष्ट्र शासनाने कोणती योजना सुरू केली ?

(1) बेटी बचाओ, बेटी पढ़ाओ
(2) माझी कन्या भाग्यश्री
(3) महा अवयवदान
(4) माझी कन्या भाग्याची

Which plan is started on 1st April, 2016 by the Maharashtra Government ?

(1) Beti Bachao, Beti Padhao
(2) Mazi Kanya Bhagyashri
(3) Maha Avayavdan
(4) Mazi Kanya Bhagyachi

---

119. भारताच्या कोणत्या राज्यामध्ये पहिल्या मेरीटाईम इंडिया परिषदेचे आयोजन करण्यात आले होते ?

(1) गुजरात
(2) महाराष्ट्र
(3) केरळ
(4) तामिळनाडू

In which State of India is the first Maritime India Council organised ?

(1) Gujarat
(2) Maharashtra
(3) Kerala
(4) Tamil Nadu

---

120. कैलाश सत्यार्थी बाबत काय खरे ***नाही*** ?

(1) त्यांचा जन्म विदिशामध्ये झाला.

(2) त्यांनी सिव्हील अभियांत्रिकी पदवी प्राप्त केली.

(3) त्यांनी 'बचपन बचाओ आंदोलनाची' स्थापना केली.

(4) त्यांनी 'ग्लोबल मार्च अगेन्स्ट चाईल्ड लेबर' चे नेतृत्व केले.

What is ***not*** true about Kailash Satyarthi ?

(1) He was born in Vidisha.

(2) He completed his degree in Civil Engineering.

(3) He set up 'Bachpan Bachao Andolan'.

(4) He leads the 'Global March Against Child Labour'.

---

121. योग्य जोड्या लावा :

	जलविद्युत प्रकल्प		*नदी*
अ.	येलदरी	I.	येलवंडी
ब.	वरसगांव	II.	प्रवरा
क.	घाटघर	III.	पूर्णा
ड.	भाटघर	IV.	मोसे

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	II	III	I

Match the following :

	Hydropower Project		*River*
a.	Yeldari	I.	Yelwandi
b.	Warasgaon	II.	Pravara
c.	Ghatghar	III.	Purna
d.	Bhatghar	IV.	Mose

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	II	III	I

122. योग्य पर्याय निवडा :

	अभयारण्य		*जिल्हा*
अ.	टिपेश्वर	I.	अहमदनगर
ब.	रेहकूरी	II.	कोल्हापूर
क.	दाजीपूर	III.	रायगड
ड.	फणसाड	IV.	यवतमाल

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	I	II	III
(2)	I	IV	II	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

Match the following :

	Wild life Sanctuary		*District*
a.	Tipeshwar	I.	Ahmednagar
b.	Rehekuri	II.	Kolhapur
c.	Dajipur	III.	Raigad
d.	Phansad	IV.	Yeotmal

	a	b	c	d
(1)	IV	I	II	III
(2)	I	IV	II	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

---

123. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहेत ?

अ. गोदावरी नदीच्या खोऱ्याने महाराष्ट्रातील 49% क्षेत्र व्यापलेले आहे.

ब. तापी नदीच्या खोऱ्याने महाराष्ट्रातील 16·96% क्षेत्र व्यापलेले आहे.

क. भीमा नदीला चंद्रभागा असेही म्हणतात.

ड. घोड, इंद्रायणी आणि नीरा ह्या भीमा नदीच्या प्रमुख उपनद्या आहेत.

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ, ब आणि ड

(3) फक्त क आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following statements are correct ?

a. Godavari river basin covers 49% area of the State of Maharashtra.

b. Tapi river basin covers 16·96% area of the State of Maharashtra.

c. River Bhima is also called as Chandrabhaga.

d. Ghod, Indrayani and Nira are the important tributaries of the river Bhima.

(1) Only a and b (2) Only a, b and d

(3) Only c and d (4) a, b, c and d

124. तापी आणि गोदावरी नदयांचे खोरे कोणत्या डोंगर रांगामुळे वेगळी झालेली आहेत ?
(1) सातपुडा (2) सुरजागड (3) महादेव (4) अजिंठा
The Tapi and Godavari basins are separated due to which mountain range ?
(1) Satpura (2) Surjagad (3) Mahadeo (4) Ajintha

---

125. कोकण विभागात पावसाचे प्रमाण घटत जाते
(1) उत्तरेकडुन दक्षिणेकडे (2) दक्षिणेकडुन उत्तरेकडे
(3) पश्चिमेकडुन पूर्वेकडे (4) वरीलपैकी एकही नाही
In Kokan region, the amount of rainfall decreases
(1) North to South (2) South to North
(3) West to East (4) None of the above

---

126. महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्हयात नवेगाव राष्ट्रीय उद्यान वसलेले आहे ?
(1) नागपूर (2) अमरावती (3) गोंदिया (4) चंद्रपूर
In which district of Maharashtra is Navegaon National Park located ?
(1) Nagpur (2) Amaravati (3) Gondia (4) Chandrapur

---

127. जोड्या लावा :

स्तंभ I *जिल्हा*		*स्तंभ II* *टेकड्या / डोंगर रांगा*
अ.	सोलापूर	I. सातपुडा, गाविलगड
ब.	गोंदिया	II. अजिंठा, सातमाळा
क.	अमरावती	III. महादेव, बालाघाट
ड.	औरंगाबाद	IV. नवेगांव, दरकेसा

	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	IV	III	I	II
(4)	II	IV	III	I

Match the following :

Column I *District*		*Column II* *Hills / Hilly Ranges*
a.	Solapur	I. Satpuda, Gawilgad
b.	Gondia	II. Ajintha, Satmala
c.	Amaravati	III. Mahadeo, Balaghat
d.	Aurangabad	IV. Navegaon, Darkesa

	a	b	c	d
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	IV	III	I	II
(4)	II	IV	III	I

128. जोड्या लावा :

	स्तंभ I *अरण्ये प्रकार*		*स्तंभ II* *प्रदेश/ जिल्हे*
अ.	उष्णकटिबंधीय सदाहरित	I.	मध्य महाराष्ट्र पठारी प्रदेश
ब.	आर्द्र पानझडी	II.	सातपुडा आणि अजिंठा डोंगर रांगा
क.	रूक्ष पानझडी	III.	दक्षिण कोंकण
ड.	उष्णकटिबंधीय काटेरी	IV.	पूर्व विदर्भ

	अ	ब	क	ड
(1)	III	IV	II	I
(2)	III	IV	I	II
(3)	II	I	III	IV
(4)	IV	I	II	III

Match the following :

	Column I *Forest Type*		*Column II* *Region / Districts*
a.	Tropical Evergreen	I.	Central Maharashtra Plateau
b.	Moist Deciduous	II.	Satpuda and Ajintha Hilly Ranges
c.	Dry Deciduous	III.	South Konkan
d.	Hot Tropical Thorny	IV.	East Vidarbha

	a	b	c	d
(1)	III	IV	II	I
(2)	III	IV	I	II
(3)	II	I	III	IV
(4)	IV	I	II	III

---

129. खालील विधाने पहा :

अ. महाराष्ट्रात सर्वात जास्त लोकसंख्येचे स्थलांतर ग्रामीण भागाकडून नागरी भागाकडे होते.

ब. ग्रामीण ते नागरी स्थलांतर केवळ रोजगारासाठी होते.

क. स्थलांतराचा परिणाम संबंधित ठिकाणांच्या आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक स्थितीवर होतो.

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त अ आणि ब बरोबर आहेत

(3) फक्त ब आणि क बरोबर आहेत (4) फक्त अ आणि क बरोबर आहेत

Observe the following statements :

a. In Maharashtra, maximum migration takes place from rural to urban areas.

b. Rural to urban migration takes place only for employment.

c. Migration affects economic, social and cultural conditions of related areas.

(1) Only a is correct (2) Only a and b are correct

(3) Only b and c are correct (4) Only a and c are correct

130. खालील जोड्या जुळवा आणि योग्य पर्याय निवडा :

	नदी खोरे		*सरासरी वार्षिक पर्जन्य*
अ.	प्रवरा	I.	932 मिमी
ब.	पूर्णा	II.	846 मिमी
क.	मांजिरा	III.	797 मिमी
ड.	मानेर	IV.	606 मिमी

	अ	ब	क	ड
(1)	III	IV	II	I
(2)	III	I	II	IV
(3)	IV	II	I	III
(4)	IV	III	II	I

Match the following and choose the correct option :

	River Basin		*Average Annual Rainfall*
a.	Pravara	I.	932 mm
b.	Purna	II.	846 mm
c.	Manjira	III.	797 mm
d.	Maner	IV.	606 mm

	a	b	c	d
(1)	III	IV	II	I
(2)	III	I	II	IV
(3)	IV	II	I	III
(4)	IV	III	II	I

131. माहितीचा अधिकार अधिनियमान्वये, कोणतीही माहिती मिळविण्याची इच्छा असलेली व्यक्ती ________ विनंती करेल.

(1) तोंडी किंवा लेखी स्वरूपात
(2) तोंडी किंवा दूरध्वनीद्वारे
(3) लेखी स्वरूपात किंवा इलेक्ट्रॉनिक साधनाद्वारे
(4) लेखी किंवा प्रसारमाध्यमाद्वारे

A person, who desires to obtain any information under the Right to Information Act, shall make a request ________ .

(1) in oral or writing
(2) in oral or through telephone
(3) in writing or through electronic means
(4) in writing or through media

---

132. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 यांस भारताचे राष्ट्रपतींची संमती दिनांक ________ रोजी मिळाली.

(1) 11.05.2005 (2) 21.06.2005
(3) 18.06.2005 (4) 15.06.2005

The President of India gave assent to the Right to Information Act, 2005 on ________ .

(1) 11.05.2005 (2) 21.06.2005
(3) 18.06.2005 (4) 15.06.2005

---

133. मागितलेली माहिती ही जर व्यक्तीचा स्वातंत्र्यासंदर्भात असेल, तर ती माहिती पुढील वेळेत दिली पाहिजे

(1) 24 तासात (2) 48 तासात
(3) 5 दिवसात (4) वरीलपैकी नाही

If information demanded is related to the liberty of a person, it should be provided within

(1) 24 hours (2) 48 hours
(3) 5 days (4) None of the above

---

134. केन्द्रीय माहिती आयोगाच्या मुख्य माहिती आयुक्त व माहिती आयुक्तांची नियुक्ती ________ करतात.

(1) भारताचे राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
(3) भारताचे सर्वोच्च न्यायाधीश (4) कायदा व न्याय मंत्री

The Chief Information Commissioner and the Information Commissioners of the Central Information Commission are appointed by ________ .

(1) The President of India (2) The Prime Minister
(3) The Chief Justice of India (4) The Minister of Law and Justice

135. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 अन्वये __________ बाबतीत अर्ज निकाली काढणेची प्रक्रिया कलम 11 खाली उपलब्ध आहे.

(1) अपीलकार (2) त्रयस्थ पक्ष

(3) सार्वजनिक प्राधिकरण (4) सक्षम अधिकारी

The procedure for disposal of the application of the __________ is available under Section 11 of the Right to Information Act, 2005.

(1) Appellant (2) Third Party

(3) Public Authority (4) Competent Authority

---

136. लॉर्ड कर्झनने कोणत्या साली शेतकऱ्यांना कमी व्याजाने कर्ज मिळण्यासाठी "सहकारी पतपेढी कायदा" केला ?

(1) 1904 (2) 1905 (3) 1906 (4) 1907

When did Lord Curzon initiate "Co-operative Credit Society Act" to provide farmers a loan on low interest rate ?

(1) 1904 (2) 1905 (3) 1906 (4) 1907

---

137. श्रीपाद अमृत डांगे, जोगळेकर आणि मिरजकरानी मिळून सुरू केलेल्या कामगार चळवळीचे "मुखपत्र" खालीलपैकी कोणते होते ?

(1) उजाला (2) क्रांती

(3) कॉमरेड (4) ज्ञानोदय

Which one of the following was the labour movement "mouthpiece" initiated by Shripad Amrit Dange, Joglekar and Mirajkar ?

(1) Ujala (2) Kranti

(3) Comrade (4) Jnyanoday

---

138. पहिल्या गोलमेज परिषदेला भारतातून खालीलपैकी कोणती संघटना उपस्थित राहीली होती ?

(1) काँग्रेस (2) स्वराज पक्ष

(3) हिंदू महासभा (4) रामकृष्ण मिशन

Which of the following Indian organisations was present at the First Round Table Conference ?

(1) Congress (2) Swaraj Party

(3) Hindu Mahasabha (4) Ramkrishna Mission

---

139. वॉरेन हेस्टिंग्ज या गव्हर्नर जनरलने अरेबिक आणि पर्शियन भाषांच्या शिक्षणासाठी कोणत्या साली कलकत्ता येथे "मदरसा" स्थापन केला ?

(1) 1778 (2) 1779

(3) 1780 (4) 1781

When did Warren Hastings, the Governor General, establish "Madarasa" at Calcutta for the education of Arabic and Persian languages ?

(1) 1778 (2) 1779

(3) 1780 (4) 1781

---

140. गव्हर्नर जनरल वॉरेन हेस्टिंग्जवर जेम्स ऑगस्टस हिक्की या संपादकाने खालीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्रातून टिका केली ?

(1) बंगाल गॅझेट (2) इंडिया गॅझेट

(3) बंगाल जर्नल (4) कलकत्ता गॅझेट

Through which of the following newspapers did the editor James Augustus Hicky criticize the Governor General, Warren Hastings ?

(1) Bengal Gazette (2) India Gazette

(3) Bengal Journal (4) Calcutta Gazette

---

141. ब्रिटीश पंतप्रधान सर रॅमसे मॅकडोनाल्ड यांनी आपला सुप्रसिद्ध जातीय निवाडा केव्हा जाहीर केला ?

(1) 14 ऑगस्ट, 1932 (2) 15 ऑगस्ट, 1932

(3) 16 ऑगस्ट, 1932 (4) 17 ऑगस्ट, 1932

When did the British Prime Minister, Sir Ramsay MacDonald announce the well-known Communal Award ?

(1) 14th August, 1932 (2) 15th August, 1932

(3) 16th August, 1932 (4) 17th August, 1932

---

142. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पिता कोणास संबोधले जाते ?

(1) महात्मा गांधी (2) दादाभाई नॉरोजी

(3) लॉर्ड डफरीन (4) ए.ओ. ह्यूम

Who is known as the Father of Indian National Congress ?

(1) Mahatma Gandhi (2) Dadabhai Naoroji

(3) Lord Dufferin (4) A.O. Hume

143. स्त्री-पुरुष समतेचा व स्त्री च्या व्यक्ती व व्यवसाय स्वातंत्र्याचा पुरस्कार करतांना पुढील विचार कोणी व्यक्त केले ?

"हरएक शास्त्रात, कलेत, धंदयात स्त्री-पुरुषांची चढाओढ लागून ज्याच्या-त्यांच्या व जिच्या-तिच्या योग्यतेनुसार व्यवस्था लागली पाहिजे."

(1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(2) पंडिता रमाबाई
(3) गोपाळ गणेश आगरकर
(4) लोकमान्य टिळक

Who supported gender equality and the woman's freedom to choose her profession in the following words ?

"Men and women should compete in each art, science and profession and should be organised according to his or her capabilities."

(1) Dr. Babasaheb Ambedkar
(2) Pandita Ramabai
(3) Gopal Ganesh Agarkar
(4) Lokmanya Tilak

---

144. व्हॉईसरॉय लॉर्ड कर्झन याने मंजूर केलेल्या भारतीय विद्यापीठ कायदा, 1904 चा मुख्य उद्देश्य कोणता होता ?

(1) विद्यापीठांवरील सरकारी नियंत्रण कठोर करणे
(2) शिक्षणात भारतीय हिताची सुधारणा घडवून आणणे
(3) भारतीयांना इंग्रजनिष्ठ शिक्षण देणे
(4) विद्यापीठ प्रशासनात विविध सुधारणा घडवून आणणे

What was the chief motto behind the preparation of the Indian University Act, 1904 by the Viceroy, Lord Curzon ?

(1) Strict controlling of the Government over the University
(2) To bring out reforms in education in Indian interest
(3) To educate Indians so that they should always be loyal to British
(4) To bring out reforms in University administration

---

145. शेतकऱ्यांच्या विकासासाठी 'महाराणी लक्ष्मीबाई तलाव' कोणी बांधला ?

(1) महाराष्ट्र शासन (2) निजाम सरकार
(3) राजर्षी शाहू महाराज (4) कर्मवीर भाऊराव पाटील

Who has constructed 'Maharani Laxmibai Canal' for the development of farmers ?

(1) Government of Maharashtra (2) Nizam Government
(3) Rajrishi Shahu Maharaj (4) Karmveer Bhaurao Patil

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

146. खालीलपैकी कोणते विधान ***चूकीचे*** आहे ?

(1) सरनामा अधिकाराचे उगमस्थान दर्शवितो.

(2) सरनाम्याची अंमलबजावणी न्यायालयाद्वारे करता येत नाही.

(3) सरनामा हा विधिमंडळाच्या अधिकाराचे स्त्रोत नाही.

(4) सरनामा हा विधिमंडळाच्या अधिकारावर निर्बंध आणतो.

Which one of the following statements is ***incorrect*** ?

(1) The Preamble specifies the source of authority.

(2) The Preamble is not enforceable by a court of law.

(3) The Preamble is not a source of power to the legislature.

(4) The Preamble is a prohibition on the powers of the legislature.

---

147. कोणत्या कलमानुसार राष्ट्रपतीना त्यांच्या कार्यात मदत करण्यासाठी पंतप्रधानाच्या नेतृत्वाखाली मंत्रिमंडळ असेल असे सुचित करते ?

(1) कलम 71 (2) कलम 72

(3) कलम 73 (4) कलम 74

Which article states that there would be Council of Ministers under the leadership of the Prime Minister to help the President in performing his duties ?

(1) Article 71 (2) Article 72

(3) Article 73 (4) Article 74

---

148. 2002 च्या 86 व्या घटनादुरूस्तीनुसार खालीलपैकी कोणते मूलभूत कर्तव्य राज्यघटनेत समाविष्ट करण्यात आले आहे ?

(1) संविधान, राष्ट्रगीत, राष्ट्रध्वज यांचा आदर करणे

(2) देशाचे संरक्षण व राष्ट्रीय सेवा करण्यास तयार असणे

(3) पालकांनी 6 – 14 वयोगटातील मुलांना प्राथमिक शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे

(4) नैसर्गिक पर्यावरणाचे संरक्षण करणे

Which of the following Fundamental Duties is included in the Constitution by the 86th Amendment, 2002 ?

(1) To respect the Constitution, the National Anthem and the National Flag

(2) To protect the nation and to take initiative for national service

(3) Parents should avail primary education for all children in the age group 6 – 14

(4) To protect natural environment

149. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 44 मध्ये पुरस्कारलेला समान नागरी कायदा कोणासाठी असल्याचे तेथे नमूद केले आहे ?

(1) सर्व धार्मिक समूह

(2) सर्व वांशिक गट

(3) सर्व स्त्रिया व पुरुष

(4) सर्व नागरिक

Article 44 of the Indian Constitution envisages a Uniform Civil Code for all

(1) Religious communities

(2) Ethnic groups

(3) Women and men

(4) Citizens

---

150. भारतीय राज्यघटनेच्या निर्मात्यांनी 'न्यायिक पुनर्विलोकनाचा' विचार कोणत्या देशाकडून स्वीकारलेला आहे ?

(1) ग्रेट ब्रिटेन

(2) फ्रान्स

(3) आयर्लंड

(4) अमेरीका

From which country did the Indian Constitution makers adopt the idea of 'Judicial Review' ?

(1) Great Britain

(2) France

(3) Ireland

(4) America

---

151. __________ यांना संगणकशास्त्राचे जनक म्हणून ओळखले जाते.

(1) क्लाऊडी शेनन

(2) चार्ल्स बॅबेज

(3) व्हॉन न्युमन

(4) ग्रॅहम बेल

__________ is called the Father of Computer Science.

(1) Claude Shannon

(2) Charles Babbage

(3) Von Neumann

(4) Graham Bell

---

152. ॲनॉलॉग संगणकात सिग्नलचे स्वरूप __________ प्रकारचे असते.

(1) डिसक्रीट (2) डिजीटल

(3) कन्टिन्युअस (4) डिसक्रीट आणि डिजीटल

In analog computers the signals are of ________ form.

(1) discrete (2) digital

(3) continuous (4) discrete and digital

---

153. कॉम्प्यूटरची सर्व साधारण कामगिरी ही खालील कार्यावर आहे __________ .

(1) सी.पी.यु. (सेंट्रल प्रोसेसिंग युनिट)

(2) प्रायमरी मेमरी

(3) सेकंडरी मेमरी

(4) वरील सर्व

The overall performance of a computer system is the function of __________ .

(1) CPU (Central Processing Unit)

(2) Primary Memory

(3) Secondary Memory

(4) All of the above

154. संगणकाचे आकारमान दिवसेंदिवस कमी होताना दिसते कारण ________ .

(1) व्हि.एल.एस.आय. तंत्रज्ञान (2) टी.टी.एल. तंत्रज्ञान

(3) एम.एस.आय. तंत्रज्ञान (4) एल.एस.आय. तंत्रज्ञान

The size of computers is reducing day-by-day due to ________ .

(1) VLSI technology (2) TTL technology

(3) MSI technology (4) LSI technology

---

155. व्यक्ति, प्रक्रिया, सॉफ्टवेअर, हार्डवेअर आणि तथ्य हे पाच भाग ________ याचे आहेत.

(1) संगणक प्रणाली (2) माहिती प्रणाली

(3) सॉफ्टवेअर प्रणाली (4) कॉम्पिटेन्सी सिस्टम

People, Procedure, Software, Hardware and Data are the five parts of a/an

(1) Computer system (2) Information system

(3) Software system (4) Competency system

---

156. संगणकाच्या माध्यमातून शिक्षण प्रसारासाठी ________ हा प्रकल्प प्रगती पथावर आहे.

(1) एन.आय.एस.टी. (2) एन.सी.ई.आर.टी.

(3) एन.एम.ई.आय.सी.टी. (4) एन.आय.आय.टी.ई.

The use of computers for teaching and learning purpose is in progress through ________ project.

(1) NIST (2) NCERT

(3) NMEICT (4) NIITE

---

157. आंतरजाल ही सुविधा 1969 मधे सुरू करण्यात आली जेव्हा संयुक्त राष्ट्राने एका प्रकल्पात नॅशनल कॉम्प्युटर नेटवर्क विकसित करण्यासाठी अनुदान दिले होते. त्याचे नाव ________ .

(1) वेब (2) आय.एस.पी.

(3) सी.ई.आर.एन. (4) अरपानेट (ARPANET)

The Internet was launched in 1969 when the United States funded a project that developed a National Computer Network called ________ .

(1) Web (2) ISP

(3) CERN (4) ARPANET

---

158. "डीजीटल सर्टीफिकेट" संदर्भात खालीलपैकी कोणता पर्याय ***चुकीचा*** आहे ?

(1) डीजीटल सर्टीफिकेट हे एक अंकात्मक प्रमाणपत्र आहे, जे त्यातील माहितीवर विश्वास दर्शविते.

(2) प्रमाणपत्र-देय अधिकारी मार्फत डीजीटल सर्टीफिकेट देण्यात येते.

(3) डीजीटल सर्टीफिकेट मध्ये प्रमाणपत्र-देय अधिकारी यांची प्रमाणपत्रबाबत खरेपणाची पडताळणी केल्याबाबत अंकात्मक स्वाक्षरी असते.

(4) डीजीटल सर्टीफिकेट हे फक्त कोणत्याही प्रमाणपत्राची स्कॅन केलेली रंगीत प्रत असते.

Which of the following is ***not true*** about "digital certificate" ?

(1) A digital certificate is an electronic certificate used to establish the credentials of a data.

(2) Digital certificate is issued by a certification authority.

(3) Digital certificate includes the digital signature of the certificate-issuing authority for verification of the authenticity of the certificate.

(4) Digital certificate is only a plain scanned colour copy of any certificate.

---

159. इंटरनेटच्या संदर्भात URL या इंग्रजी लघुरूपाचे विस्ताररूप काय ?

(1) युझर रिक्वेस्टेड लिंक

(2) अल्टिमेट रिस्पॉन्स लोकेशन

(3) युनिक रिक्वेस्ट लोकेटर

(4) युनिव्हर्सल रिसोर्स लोकेटर

In the context of Internet, what is the full form of URL ?

(1) User Requested Link

(2) Ultimate Response Location

(3) Unique Request Locator

(4) Universal Resource Locator

---

160. __________ ही डेस्कटॉप व सर्वर लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टम भारतीय भाषेवर आधारित आहे, जी डेबीयन लिनक्स मार्फत C-DAC, चेन्नईने तयार केलेली आहे.

(1) हॉस (HOS) (2) बॉस (BOSS)

(3) इनडॉस (INDOS) (4) ऑल इंडीयन ओ.एस.

__________ is a Desktop and Server Linux Operating System with Indian language support derived from Debian Linux developed by C-DAC, Chennai.

(1) HOS (2) BOSS

(3) INDOS (4) All Indian OS

161. एका आगगाडीची लांबी 260 मीटर आहे. तिला 140 मीटर लांबीचा पूल ओलांडण्यासाठी 20 सेकंड लागतात. तर ती आगगाडी 70 मिनिटात किती अंतर पार करेल ?

(1) 80 किमी (2) 84 किमी (3) 90 किमी (4) 96 किमी

A train is 260 metres long. It crosses a bridge of 140 metres length in 20 seconds. How much distance will the train cover in 70 minutes ?

(1) 80 km (2) 84 km (3) 90 km (4) 96 km

---

162. अ, ब, क आणि ड या चार व्यक्तींचे उत्पन्न सारखेच आहे.

अ. अ उत्पन्नाचा 2/3 भाग खर्च करतो
ब. ब उत्पन्नाचा 4/5 भाग खर्च करतो
क. क उत्पन्नाचा 5/8 भाग खर्च करतो
ड. ड उत्पन्नाचा 6/10 भाग खर्च करतो

तर खालीलपैकी योग्य पर्याय कोणता ?

(1) अ ने क पेक्षा कमी खर्च केला
(2) ब ने ड पेक्षा कमी खर्च केला
(3) क ने ब पेक्षा जास्त खर्च केला
(4) ड ने सर्वात कमी खर्च केला

A, B, C and D have equal income.

a. A spends $2/3^{rd}$ of his income
b. B spends $4/5^{th}$ of his income
c. C spends $5/8^{th}$ of his income
d. D spends $6/10^{th}$ of his income

Then, choose the correct alternative from the following :

(1) A spent less than C
(2) B spent less than D
(3) C spent more than B
(4) D spent the least

---

163. खालील आकृतीत त्रिकोणांची जास्तीत जास्त संख्या किती ?

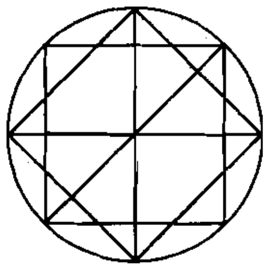

(1) 40 (2) 38 (3) 36 (4) 34

How many triangles are there in the following figure ?

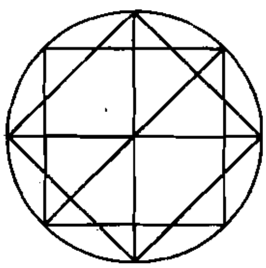

(1) 40 (2) 38 (3) 36 (4) 34

164. दिलेल्या पर्यायांमधून प्रश्न चिन्हांच्या जागी जास्तीत जास्त उचित प्रतिमा निवडा.

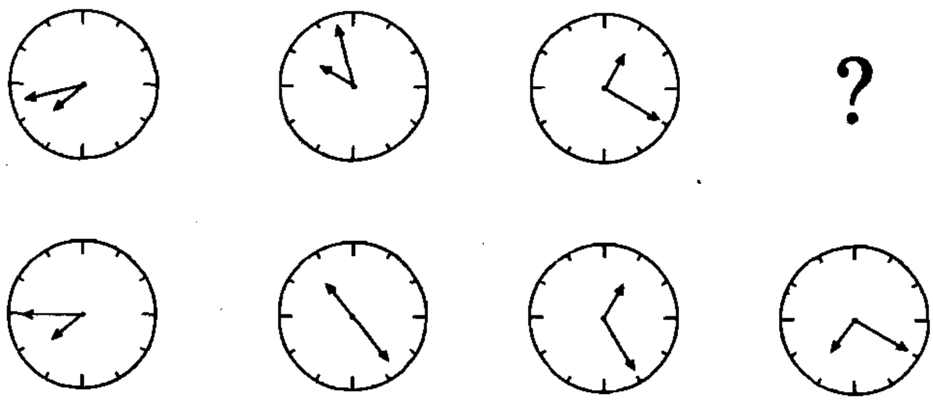

A B C D

(1) A (2) B

(3) C (4) D

Select the most appropriate image from the given options to replace the question mark.

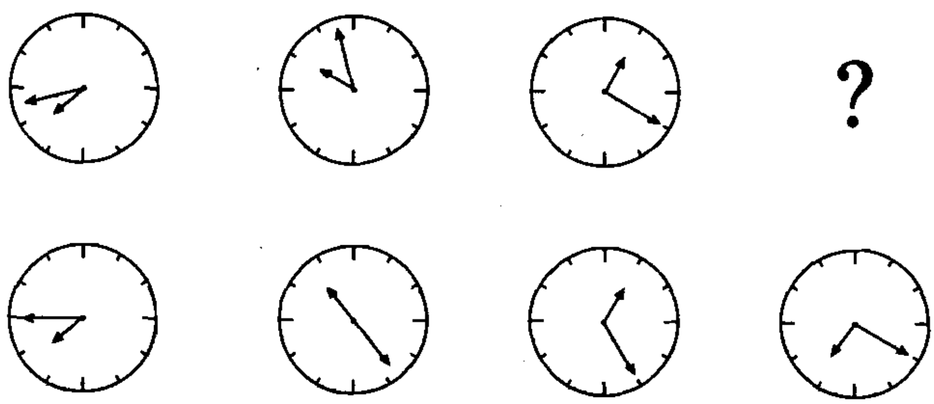

A B C D

(1) A (2) B

(3) C (4) D

165. दोनच्या विरुद्ध बाजूला किती टिंबे (अंक) आहेत ?

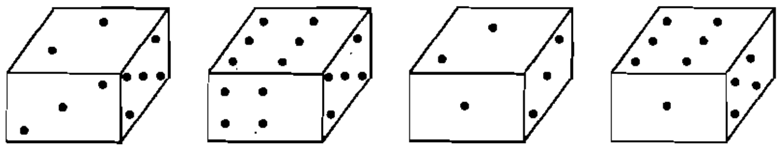

(1) 1 (2) 5 (3) 4 (4) 6

Which digit should occur on the opposite face of 2 ?

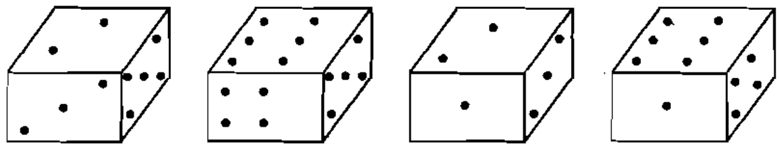

(1) 1 (2) 5 (3) 4 (4) 6

---

166. धन्याने कॉफी बनवण्यासाठी 10% पाणी असलेले दूध व पाण्याचे 70 लिटर मिश्रण तयार केले. परंतु ग्राहकांना कमी दूध असलेली कडक कॉफी हवी होती. 25% पाणी असलेले मिश्रण तयार करण्यासाठी या मिश्रणात घालाव्या लागणाऱ्या पाण्याची लीटरमध्ये राशी निवडा.

(1) 10 (2) 15 (3) 12 (4) 14

Dhanya made 70 litres of a mixture of milk and water with 10% of milk for making coffee. But the customers wanted to have a strong coffee with less quantity of milk. Select the quantity of water in litres so as to make a mixture with 25% of water.

(1) 10 (2) 15 (3) 12 (4) 14

---

167. विसंगत प्रतिमा निवडा.

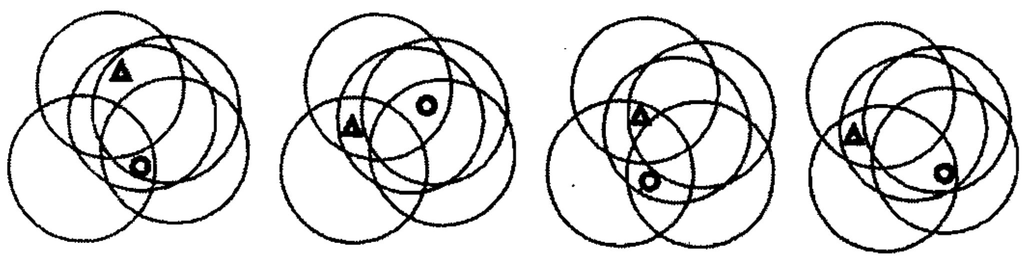

(1) (2) (3) (4)

Select the odd image.

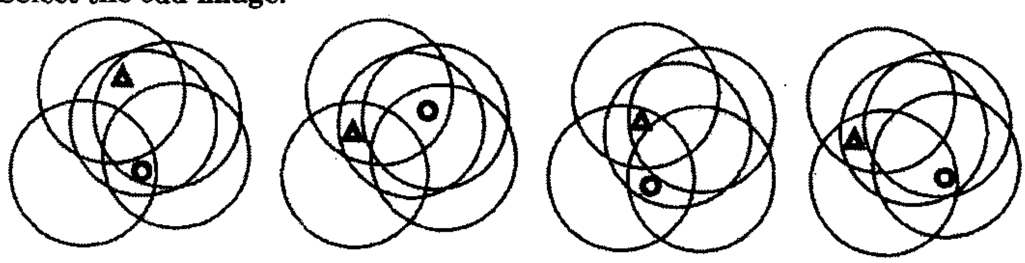

(1) (2) (3) (4)

---

168. रचनेचा शोध घ्या आणि रिकाम्या जागेसाठी प्रतिमा निवडा.

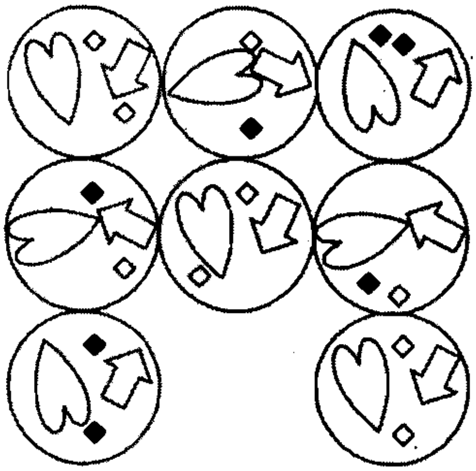

(1) (2) (3) (4)

Search the pattern and select an image for the empty place.

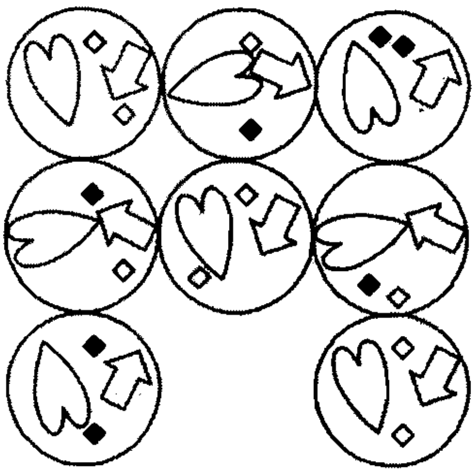

(1) (2) (3) (4)

169. P, Q आणि R या व्यक्ति केंद्राकडे तोंड करून वर्तुळाकार बसल्या आहेत. X, Y आणि Z या व्यक्ती याच वर्तुळात बसल्या आहेत पण त्यातील दोन व्यक्तींची केंद्राकडे पाठ आहे. Q ही X च्या उजवीकडून दुसरी आहे. Y ही R च्या डावीकडून तिसरी आहे. Z ही R च्या उजवीकडून दुसरी आहे. P ही Z च्या डावीकडून दुसरी आहे. X ही Pच्या शेजारी बसली आहे. दिलेल्या बैठकव्यवस्थेच्या संदर्भात ***चुकीचे*** विधान निवडा.

(1) Y, X च्या डावीकडून दुसऱ्या स्थानी आहे आणि X देखील Y च्या डावीकडून दुसऱ्या स्थानी आहे.

(2) Y व Z त्यांचे अनुक्रमे उजवा आणि डावा हे हातमिळवू शकतात.

(3) R आणि P लगतच्या स्थानी बसले आहेत.

(4) Z आणि Q या दोन्ही त्यांचे उजवे हात मिळवू शकतात.

Persons P, Q and R are sitting in a circle facing the centre. Persons X, Y and Z are also sitting in the same circle but two of them are not facing the centre instead their backs are facing the centre. Q is second to the right of X. Y is third to the left of R. Z is second to the right of R. P is second to the left of Z. X is seated next to P. Select the ***false*** statement with respect to the given arrangement.

(1) Y is sitting second to the left of X and X is also sitting second to the left of Y.

(2) Y and Z can join their right and left hands respectively.

(3) R and P are sitting in adjacent positions.

(4) Z and Q both can join their right hands.

---

170. पुढे दिलेल्या पारदर्शक कागदाची बाणाने दाखवल्यानुसार घडी घातली. परिणामी पर्याय निवडा.

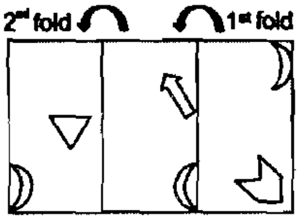

(1) 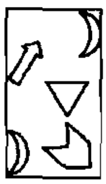 (2) 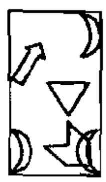 (3) 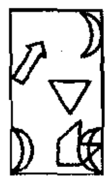 (4) 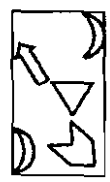

A transparent sheet is folded as shown by arrows. Select the resulting option.

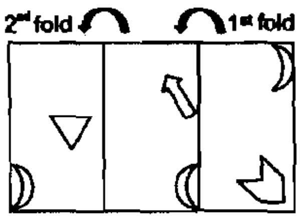

(1) 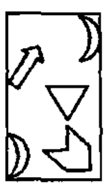 (2) 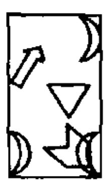 (3) 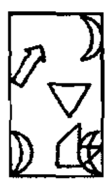 (4) 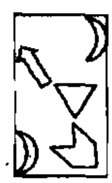

171. जर A = 1, B = 2, C = 3, D = 4, ... अश्या क्रमाने अक्षराची, किमंत असेल, तर रेखांकीत भागात कोणती अक्षरे येतील ?

P	B	C	M
E	K	J	H
I	G		
D	N		

(1)

O	A
F	L

(2)

F	L
A	O

(3)

A	F
L	O

(4)

F	L
O	A

If A = 1, B = 2, C = 3, D = 4, ... then find the letters that occur in the lined part.

P	B	C	M
E	K	J	H
I	G		
D	N		

(1)

O	A
F	L

(2)

F	L
A	O

(3)

A	F
L	O

(4)

F	L
O	A

172. खालील आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणते वर्णाक्षर येईल ?

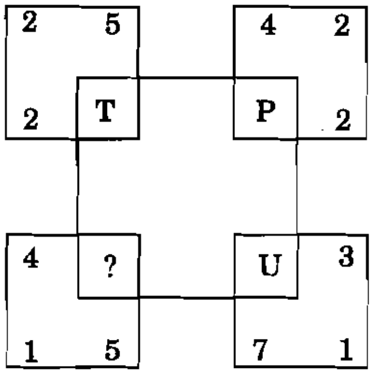

(1) S (2) T (3) U (4) R

In the following figure, which letter will occur in place of the question mark ?

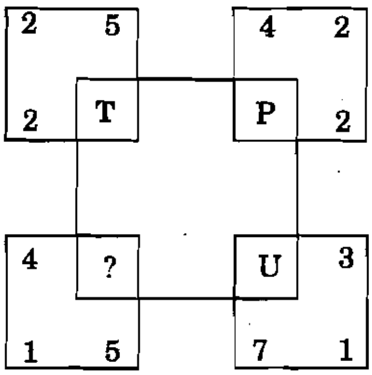

(1) S (2) T (3) U (4) R

---

173. मालिका पूर्ण करा.

3, 2, 7, 3, 16, 5, ?, 7

(1) 35 (2) 129

(3) 58 (4) 9

Complete the series.

3, 2, 7, 3, 16, 5, ?, 7

(1) 35 (2) 129

(3) 58 (4) 9

174. जर पुढे दिलेल्या अक्षरमाले तील तुमच्या डावीकडून पाचवे व सोळावे आणि उजवीकडून सहावे, सातवे व नववे ही अक्षरे घेऊन तुम्ही अर्थपूर्ण शब्द बनवला, तर त्या शब्दाचे आद्याक्षर दाखवणारा पर्याय निवडा.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

(1) E

(2) T

(3) R

(4) असा अर्थपूर्ण शब्द सध्या वापरात नाही

If you use the fifth and sixteenth letters from your left and sixth, seventh and ninth letters from your right only once from the sequence of letters given below to form a meaningful word, then select the option that indicates the first letter of that word.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

(1) E

(2) T

(3) R

(4) No such meaningful word is in use at present

---

175. E, F, G, H, I आणि J हे सहा विद्यार्थी शेतात बसले आहेत. E व F हे पुण्याचे आहेत व बाकी सर्व दिल्लीचे आहेत. H व J हे उंच आहेत. बाकीचे बुटके आहेत. E, G आणि H मुली आहेत. बाकीचे मुलगे आहेत. तर दिल्लीची कोणती मुलगी उंच आहे ?

(1) I

(2) J

(3) G

(4) H

Six students E, F, G, H, I and J have sat in the field. E and F belong to Pune and remaining all belong to Delhi. H and J are tall and the remaining are short. E, G and H are girls and the remaining are boys. Then which girl from Delhi is tall ?

(1) I

(2) J

(3) G

(4) H

176. शिबिरार्थींनी एका क्षेत्रात A, B, C, D, E, F, G, H व I हे 9 तंबू उभारले आहेत. C हा B च्या पूर्वेला 2 किमी अंतरावर आहे. G हा H च्या पश्चिमेला 1 किमी आहे, तर D हा G पूर्वेला 3 किमी अंतरावर आहे आणि F हा G च्या उत्तरेला 2 किमी अंतरावर आहे. I हा B व C यांच्या मधोमध आहे तर E हा नेमका H व D यांच्या मधोमध आहे. A हा B च्या उत्तरेला 1 किमी अंतरावर आहे आणि H हा A च्या दक्षिणेला 2 किमी अंतरावर आहे. F आणि D यांच्या दरम्यानचे किमान अंतर निवडा.

(1) 5
(2) 13
(3) 13 चे वर्गमूळ
(4) 5^2

Campers have set up 9 tents, A, B, C, D, E, F, G, H and I in a certain area. C is 2 km in the east of B. G is 1 km in the west of H while D is 3 km in the east of G and F is 2 km in the north of G. I is situated in the middle of B and C while E is just in the middle of H and D. A is 1 km in the north of B and H is 2 km to the south of A. Select the minimum distance between F and D.

(1) 5
(2) 13
(3) Square root of 13
(4) 5^2

---

177. एक गाडी 2 किमी त्रिज्येच्या वर्तुळाकार रेल्वेमार्गावरून ताशी 72 किमी प्रति घंटा वेगाने धावत आहे. 30 सेकंडात ही गाडी जितक्या कोनातून वळेल, त्या जवळचा मिनिटापर्यंत असणारा, $\pi = \frac{22}{7}$ असतानाचा पर्याय निवडा.

(1) 19° 6′
(2) 19°
(3) 17° 17′
(4) 17° 18′

A train is running on a circular tract of radius 2 km at the rate of 72 km per hour. Select the angle to the nearest minute through which it will turn in 30 seconds provided $\pi = \frac{22}{7}$.

(1) 19° 6′
(2) 19°
(3) 17° 17′
(4) 17° 18′

178. पुढे सहा विधाने आणि त्यातील प्रत्येकी तीन विधानांचा एक असे चार संच दिले आहेत. यातील तिसरे विधान हे पहिल्या दोन विधानांवरून काढलेले अचूक अनुमान असा संच निवडा.

a. सर्व डॉक्टर्स विमर्शी व्यवसायिक आहेत.

b. प्रशिक्षित व्यवसायिक हे विमर्शी व्यवसायिक आहेत.

c. काही सामाजिक कार्यकर्ते हे विमर्शी व्यवसायिक आहेत.

d. विमर्शी व्यवसायिक डॉक्टर्स आहेत.

e. काही सामाजिक कार्यकर्ते डॉक्टर्स असणे शक्य आहे.

f. प्रत्येक व्यवसायिक हा विमर्शी आहे.

(1) a, b, e (2) a, c, e (3) f, e, d (4) b, d, f

Given below are six statements and four sets of three statements each from these. Select a set with the third statement as the correct conclusion based on the first two statements.

a. All doctors are reflective practitioners.

b. Trained practitioners are reflective practitioners.

c. Some social workers are reflective practitioners.

d. Reflective practitioners are doctors.

e. It is possible that some social workers are doctors.

f. Every practitioner is reflective.

(1) a, b, e (2) a, c, e (3) f, e, d (4) b, d, f

---

179. पुढील दोन सत्य तथ्ये विचारात घ्या व त्यासंबंधातील योग्य पर्याय निवडा.

अ. पावसाळी मोसमात उष्णकटिबंधातील देशात स्वाइनफ्लुची लागण झालेल्यांच्या संख्येत वाढ होते.

ब. पावसाळी मोसमात विषाणू संसर्गात प्रचंड प्रमाणात वाढ होते.

(1) अ तथ्य हे ब या तथ्यावर आधारित सामान्यीकरण आहे.

(2) ब तथ्य हे अ या तथ्यांवर आधारित सामान्यीकरण आहे.

(3) तथ्य ब हे अ सारख्या अनेक तथ्यावर आधारित सामान्यीकरण आहे.

(4) दोन्ही तथ्ये सत्य असली तरी त्यांच्यात कोणताही सहसंबंध प्रस्थापित करणे शक्य नाही.

Consider the following facts and select the correct option related to them :

a. Number of cases of swine-flu increases in tropical countries during rainy season.

b. There is tremendous increase in the viral infections during rainy season.

(1) Fact a is the generalization based on fact b.

(2) Fact b is the generalization based on fact a.

(3) Fact b is the generalization based on many facts like a.

(4) Though both the facts are true it is not possible to establish any relation between them.

180. COUNTERPRODUCTIVE या शब्दातून अनमानधपक्याने एखादे अक्षर निवडले. तर ते व्यंजन असण्याची शक्यता किती ?

(1) 7/17 (2) 10/17 (3) 11/17 (4) 12/17

A letter is chosen at random from the word COUNTERPRODUCTIVE. What is the probability that it is a vowel ?

(1) 7/17 (2) 10/17 (3) 11/17 (4) 12/17

---

181. a, b, c आणि d यांची सरासरी 7 आहे.

राशी A : 15

राशी B : 4a – 5c, b – 24, 8c – a आणि 3d + 2b यांची सरासरी.

दोन राशींतील सहसंबंधाचे योग्य वर्णन करणारा पर्याय निवडा.

(1) दोन्ही राशी समान आहेत.

(2) A ही राशी B या राशीपेक्षा लहान आहे.

(3) A ही राशी B या राशीपेक्षा मोठी आहे.

(4) दिलेल्या माहितीनुसार दिलेल्या दोन राशींत परस्पर संबंध प्रस्थापित करता येत नाही.

The average of a, b, c and d is 7.

Quantity A : 15

Quantity B : The average of 4a – 5c, b – 24, 8c – a and 3d + 2b

Select the option that describes the relation between the two quantities correctly.

(1) Both the quantities are equal.

(2) Quantity A is smaller than quantity B.

(3) Quantity A is greater than quantity B.

(4) As per the given information no relationship can be established between the given quantities.

---

182. संक्षिप्त रूप द्या :

$$\sqrt{41+\sqrt{70-\sqrt{40-\sqrt{16}}}}$$

(1) 8 (2) 7 (3) 6 (4) 5

Simplify :

$$\sqrt{41+\sqrt{70-\sqrt{40-\sqrt{16}}}}$$

(1) 8 (2) 7 (3) 6 (4) 5

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

183. षट्कोनचितीच्या आयताकार पृष्ठांना पिवळा, हिरवा, लाल, निळा, गुलाबी आणि काळा असे रंग दिले आहेत. षट्कोनी पृष्ठांना नारिंगी व जांभळा रंग दिलेला आहेत. या ठोकळ्याच्या दोन क्षितिजलंब परिप्रेक्ष्यातून व एक क्षितिजसमांतर परिप्रेक्ष्यातून अशा आकृती दिल्या आहेत. तर या ठोकळ्याच्या लाल रंगालगतच्या आयताकारांच्या रंगांची जोडी निवडा.

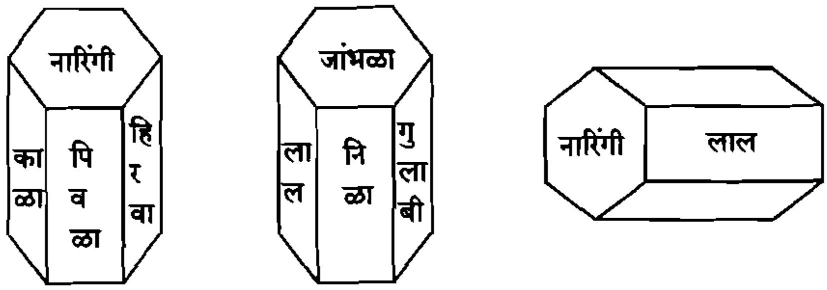

(1) काळा, निळा

(2) हिरवा, निळा

(3) पुरेशा माहितीअभावी उत्तर निश्चित नाही

(4) निश्चितपणे जांभळा व नारिंगी

Hexagonal block with six rectangular surfaces are coloured yellow, green, red, blue, pink and black. Hexagonal surfaces are coloured orange and purple. Two figures from vertical perspectives and one from horizontal perspective are given here. Then select the pair of colours of the rectangles adjacent to red colour.

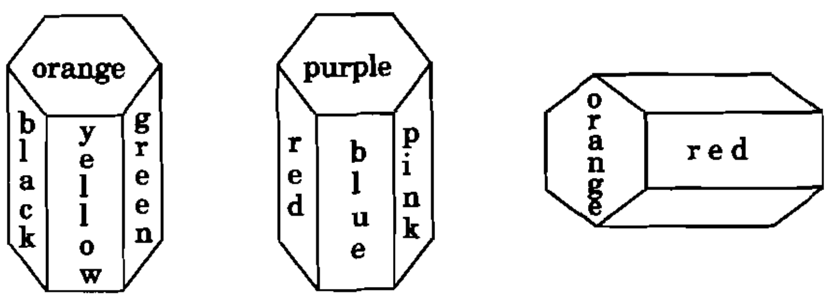

(1) Black, blue

(2) Green, blue

(3) No definite answer due to lack of sufficient information

(4) Definitely purple and orange

184. C आणि A या बहिणी आहेत. A ही B ची आई आहे. R हा B चा मुलगा आहे. D हा C चा मुलगा आहे. तर पुढीलपैकी कोणते विधान निश्चित बरोबर आहे ?

(1) B व D हे चुलतभाऊ आहेत.

(2) या गटात फक्त दोन स्त्रिया आहेत.

(3) D हा B चा मावसभाऊ आहे.

(4) एकही विधान निश्चितपणे खरे मानता येत नाही.

C and A are sisters. A is B's mother. R is B's son. D is C's son. Then which of the following statements would be certainly right ?

(1) B and D are male cousins.

(2) There are only two women in this group.

(3) D is B's maternal cousin.

(4) Not a single statement is certainly true.

---

185. "हिंद महासागर हा दक्षिण महासागरपेक्षा मोठा आहे." हा निष्कर्ष नेहमी सत्य ठरवणारी दोन तथ्ये ओळखा.

तथ्ये :

अ. ॲटलांटिक हा आर्क्टिकपेक्षा मोठा आहे.

ब. दक्षिण महासागर हा सर्वात लहान नाही.

क. प्रशांत महासागराचा विचार केला नसता, तर ॲटलांटिक महासागर सर्वात मोठा ठरला असता.

ड. हिंद महासागर तिसरी मोठा आहे.

(1) अ आणि ब (2) अ आणि क (3) ब आणि क (4) ब आणि ड

Identify the two facts that prove the conclusion, "The Indian Ocean is larger than the Southern Ocean' to be always true.

Facts :

a. The Atlantic is larger than the Arctic.

b. The Southern Ocean is not the smallest.

c. The Atlantic would have been the largest had it not been for the Pacific.

d. The Indian Ocean is the third largest.

(1) a and b (2) a and c (3) b and c (4) b and d

---

186. 2015 च्या शनिवारी स्वातंत्र्य दिनानिमित्त सुटी होती. तर 11 सप्टेंबर, 2017 रोजी कोणता वार असेल ?

(1) शनिवार (2) रविवार (3) सोमवार (4) बुधवार

Saturday was a holiday for Independence Day of 2015. What will be the day on 11th September, 2017 ?

(1) Saturday (2) Sunday (3) Monday (4) Wednesday

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

187. आराध्यराज आपल्या घरापासून पूर्वेकडे 20 किमी चालत गेला नंतर उजवीकडे वळून 9 किमी चालला. पुन्हा उजवीकडे वळून 8 किमी चालला. तर तो घरापासून किती अंतरावर असेल ?

(1) 10 किमी (2) 12 किमी (3) 14 किमी (4) 15 किमी

Aaradhyaraj walked from his house a distance of 20 km towards east, then he turned to his right and walked 9 km, again he turned to his right and walked 8 km. Then how far is he from his house ?

(1) 10 km (2) 12 km (3) 14 km (4) 15 km

---

188. सृष्टीचे वय तिच्या भावापेक्षा 1/2 आणि आईपेक्षा 1/6 पट आहे. भावाच्या आणि आईच्या. वयात 24 वर्षाचे अंतर असेल तर सृष्टीच्या व तिच्या भावाच्या वयाची बेरीज किती ?

(1) 20 वर्षे (2) 24 वर्षे

(3) 18 वर्षे (4) 16 वर्षे

Srishti's age is 1/2 of her brother's age and 1/6 times of her mother's age. If the difference between her brother's age and mother's age is 24 years, what is the sum of Srishti's age and her brother's age ?

(1) 20 years (2) 24 years

(3) 18 years (4) 16 years

---

189. जर $54 + 6 = 9$, $13 \times 4 = 17$, $19 \div 5 = 14$ आणि $8 - 7 = 56$, तर पुढील राशीची किंमत किती ?

$96 \div 12 \times (384 + 12) + 8 - 4 = ?$

(1) 3200 (2) 3100 (3) 130 (4) 100

If $54 + 6 = 9$, $13 \times 4 = 17$, $19 \div 5 = 14$ and $8 - 7 = 56$, then what is the value of the following expression ?

$96 \div 12 \times (384 + 12) + 8 - 4 = ?$

(1) 3200 (2) 3100 (3) 130 (4) 100

---

190. विसंगत अक्षर गट ओळखा :

BEHFD, GJMKI, LORPN, QTWVU

(1) QTWVU (2) LORPN

(3) BEHFD (4) GJMKI

Find the odd one from the following :

BEHFD, GJMKI, LORPN, QTWVU

(1) QTWVU (2) LORPN

(3) BEHFD (4) GJMKI

191. सन 2015 – 16 च्या कार्यक्रम अंदाजपत्रकावरून शासकीय विमा निधीला कोणत्या विमा प्रकारात भरीव स्वरूपात विमा हप्ता प्राप्त झाला आहे ?

(1) आग विमा (2) सागरी विमा

(3) संकीर्ण विमा (4) आरोग्य विमा

In which type of insurance business, has the Government Insurance Fund received substantial premium as per performance budget 2015 – 16 ?

(1) Fire Insurance (2) Marine Insurance

(3) Miscellaneous Insurance (4) Health Insurance

---

192. खालीलपैकी कुठल्या शासकीय कार्यालय/संस्थांना विमा संचालनलयाकडून सेवा पुरविण्यात येते ?

(1) सर्व शासकीय / निमशासकीय विभाग

(2) सहकारी संस्था

(3) राज्य सांविधिक संस्था

(4) महानगरपालिका/नगरपालिका

Which of the following offices/institutions can be facilitated by Directorate of Insurance ?

(1) All Government / Semi-Government Offices

(2) Co-operative Institution

(3) State Statutory Institution

(4) Municipal Corporations/Municipalities

---

193. शासकीय सामान्य विमा निधी महाराष्ट्र शासन, मंत्रालयातील __________ च्या अधिपत्याखाली काम करतो.

(1) सामान्य प्रशासन विभाग

(2) महसूल विभाग

(3) वित्त विभाग

(4) वाणिज्य विभाग

General Insurance Fund works under the administrative control of __________ Mantralaya, Maharashtra State.

(1) General Administration Department

(2) Revenue Department

(3) Finance Department

(4) Commerce Department

---

194. शासनाने शासकीय विमा निधीच्या व्यवस्थापनेसाठी दि. ____________ रोजी विमा संचालनालय ही स्वतंत्र आस्थापना निर्माण केली.

(1) 1 मे, 1961
(2) 1 मे, 1972
(3) 1 जानेवारी, 1961
(4) 1 सप्टेंबर, 1972

The Government has established Directorate of Insurance, an independent organization, for the management/administration of the Government Insurance Fund on __________ .

(1) 1st May, 1961
(2) 1st May, 1972
(3) 1st January, 1961
(4) 1st September, 1972

---

195. खालीलपैकी कुठली विधाने बरोबर आहेत, ते सांगा.

अ. विमा संचालनालय ही महाराष्ट्र राज्य शासनाची स्वयं विमा योजना आहे.

ब. "भारताच्या विकासासाठी विमा निधी" हे विमा संचालनालयाचे घोषवाक्य आहे.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ आणि ब दोन्ही
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Which of the following statements is/are true ?

a. Directorate of Insurance is the Self-Insurance Scheme of the Maharashtra State Government.

b. "Insurance Fund for India's Development" is the slogan of the Directorate of Insurance.

(1) a only
(2) b only
(3) Both a and b
(4) None of the above

196. विमा जोखिम ही विमायोग्य असते. जेव्हा तिच्यात खालील लक्षणे दिसून येतात :

अ. विमा जोखिम ही आकस्मिक स्वरूपाची असायला पाहिजे.

ब. विमा जोखिम "शुद्ध जोखिम" असायला पाहिजे. "व्यापारी" स्वरूपाच्या विमा जोखिमेचा विमा उतरविता येत नाही.

क. विमा जोखिमेमुळे झालेली हानी ही पैशात मोजता येणारी असावी.

ड. विमा जोखिम ही "बेकायदेशीर" स्वरूपाची नसावी.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ आणि ब
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ आणि क
(4) वरीलपैकी सर्व

A risk becomes insurable if it has the following characteristics :

a. The risk must be of a fortuitous nature.

b. The risk must be "pure risk". Trade risk cannot be insured against.

c. The loss caused by the risk must be capable of being measured in terms of money.

d. The risk must not be of an "illegal" nature.

Which of the statements given above are correct ?

(1) a and b only
(2) b and c only
(3) a and c only
(4) All of the above

---

197. मोटर विमामध्ये दि. 1.04.2009 नतंर 'दायित्व फक्त' या बाबतच्या दराचे नियमन कोणत्या प्राधिकरणामार्फत करण्यात येते ?

(1) विमा नियमन विकास प्राधिकरण (आय.आर.डी.ए.)
(2) राष्ट्रीय वाहतूक धोरण समिती
(3) वित्तीय आयोग
(4) प्रशुल्क सल्लागार समिती

Under Motor Insurance – after 1.04.2009 the rates for 'Liability Only' are regulated by which authority ?

(1) IRDA
(2) National Transport Policy Committee
(3) Finance Commission
(4) Tariff Advisory Committee

198. खालीलपैकी कुठल्या पॉलीसीला संकटसुचित पॉलीसी असे म्हणतात, ज्या पॉलीसीमध्ये संकट (perils) सुचीबद्ध केलेली असतात ?

(1) सागरी नौका (hull) विमा

(2) मोटर पॉलीसी

(3) आग विमा पॉलीसी

(4) इमानहमी पॉलीसी

__________ are named Peril Policies where the perils are listed.

(1) Marine Hull Policy

(2) Motor Policy

(3) Fire Insurance Policy

(4) Fidelity Guarantee Policy

---

199. विमा करारांतर्गत विमाधारकाकडून प्राप्त झालेला विमाहप्ता हा __________ असतो.

(1) नुकसान भरपाई (2) अट

(3) हमी (4) मोबदला

The premium is the __________ paid by the insured under a contract of insurance.

(1) Indemnity (2) Condition

(3) Warranty (4) Consideration

---

200. विमाक्षेत्रातील IRDA यांची भूमिका विषद करा

अ. विमा विनियामक

ब. अनुज्ञापक प्राधिकरण

क. उद्योगावर नजर ठेवणारा

ड. मार्गदर्शक व दिशा निर्देशन

(1) अ आणि ब (2) ब आणि ड

(3) अ आणि ड (4) वरील सर्व

The role of IRDA in insurance

a. Insurance regulator

b. Licensing authority

c. Industry watchdog

d. Guidelines and directions

(1) a and b (2) b and d

(3) a and c (4) All of the above

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 पर्यवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK